

เอกสารประกอบการเรียน

รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

โรงเรียนเสนา "เสนาประสิทธิ์"

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานโยบายพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี เพื่อเป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สารการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถสรุปองค์ความรู้จากบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้สูงขึ้น

ในเอกสารประกอบการเรียนนี้มีการเรียบเรียงและสรุปเนื้อหาที่เข้าใจง่ายมีภาพประกอบที่สวยงามมีใบงานที่ส่งเสริมกระบวนการคิดให้นักเรียนได้ศึกษา ฝึกปฏิบัติและลงมือทำตามคำแนะนำในบทเรียน

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องบรรลุจุดมุ่งหมายและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

แก้วใจ แซ่กอ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญภาพ	ง-ช
คำแนะนำสำหรับครู	2
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	3
แบบทดสอบก่อนเรียน	4
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	8
สภาพทางสังคมของอำเภอเสนา	10
ใบงานที่ 1 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น	40
ใบงานที่ 2 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น	41
ด้านการศึกษา	44
ด้านสาธารณสุข	48
ใบงานที่ 3 เรื่อง โรงเรียนในอำเภอเสนา	50
ประวัติการทำนาของชาวนาสมัยก่อนของเกษตรกรตำบลลาดงา อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา	51
ใบงานที่ 4 เรื่อง ประวัติการทำนาของชาวนาสมัยก่อนของเกษตรกร	57
ประเพณีแห่เรือพระ”พระพุทธรุเศสร” ณ วัดเจ้าเจ็ดในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	58
ประเพณีแห่พระ “พระพุทธรุเศสร” ณ วัดกระโดงทอง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	61
ใบงานที่ 5 เรื่อง ประเพณีแห่เรือพระ “พระพุทธรุเศสร” ณ วัดเจ้าเจ็ดใน และวัดกระโดงทอง	65
ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียงอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	66
ใบงานที่ 6 ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียงอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	75
ประวัติแพพลับพลารัศกาลที่ 5 อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	76
ใบงานที่ 7 ประวัติแพพลับพลารัศกาลที่ 5 และประวัติพลับปลาใจสมาน	80
งานประจำปีปิดทองหลวงพ่อบาน(งานไหว้พระ)	81
แบบทดสอบหลังเรียน	85
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	90

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
เฉลยใบงานที่ 1	91
เฉลยใบงานที่ 2	92
เฉลยใบงานที่ 3	93
เฉลยใบงานที่ 4	94
เฉลยใบงานที่ 5	95
เฉลยใบงานที่ 6	96
เฉลยใบงานที่ 7	97
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	98
กระดาษคำตอบ	99

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 วัดสามกอก	11
ภาพ 2 หลวงพ่อโต วัดสามกอก	12
ภาพ 3 พระพุทธรูปชินราชจำลองวัดสามกอก	13
ภาพ 4 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุด เยี่ยมวัดสามกอก	14
ภาพ 5 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ทรงพระสุหร่ายและปิดทองพระพุทธรูปชินราช	14
ภาพ 6 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯทรงปฏิบัติปฏิสันถารกับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอและเจ้าอาวาสวัดสามกอก	14
ภาพ 7 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงนมัสการหลวงพ่อนาค ในพระอุโบสถ	15
ภาพ 8 พระครูพิบูลรัตน์กรเจ้าอาวาสวัดสามกอกนำเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสก นิกรที่มาเฝ้าคอยรับเสด็จ	15
ภาพ 9 สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ทรงปฏิสันถารกับราษฎรที่หน้าพระอุโบสถ	15
ภาพ 10 พระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. ที่วัดสามกอก	16
ภาพ 11 วัดบางนมโค	17
ภาพ 12 พระอุโบสถ วัดบางนมโค	19
ภาพ 13 พระอุโบสถชั้นที่อยู่เสมอดิน	19
ภาพ 14 ภาพวาดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนิน มาที่วัดบางนมโค	20
ภาพ 15 ภาพวาดเมืองสวรรค์ อยู่ในอุโบสถบน วัดบางนมโค	20
ภาพ 16 ภาพปูนปั้นเมืองนรก อยู่ในอุโบสถชั้นที่อยู่เสมอดิน วัดบางนมโค	21
ภาพ 17 เจดีย์ วัดบางนมโค	21
ภาพ 18 หอสวดมนต์ วัดบางนมโค	22
ภาพ 19 ศาลาการเปรียญวัดบางนมโค	23
ภาพ 20 กุฏิ วัดบางนมโค	24
ภาพ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดบางนมโค	24

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 22	เชื่อนหลวงพ่อบานวัดบางนมโค 25
ภาพ 23	มณฑปวัดบางนมโค 26
ภาพ 24	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดบางนมโค 27
ภาพ 25	นมัสการพระพุทธโสธรในพระอุโบสถ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2517 27
ภาพ 26	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกร ที่มาเฝ้าคอยรับเสด็จ 27
ภาพ 27	ระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นมัสการพระพุทธรูปหล่อหลวงพ่อบาน 27
ภาพ 28	อุโบสถวัดบ้านแพน 28
ภาพ 29	ซุ้มประตู และศาลาการเปรียญ วัดบ้านแพน 29
ภาพ 30	วัดเจ้าเจ็ดใน 30
ภาพ 31	พระประธานในอุโบสถ 31
ภาพ 32	พระพุทธเกสร 31
ภาพ 33	วิหาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2553 โดยพระธรรมดิลก (หลวงพ่อบัณ) กับหลวงพ่อบัณ 32
ภาพ 34	พลับพลาใจสมาน 32
ภาพ 35	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัด เจ้าเจ็ดใน 33
ภาพ 36	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัด เจ้าเจ็ดใน 33
ภาพ 37	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัด เจ้าเจ็ดใน 33
ภาพ 38	พลับพลาใจสมานเมื่อครั้งเป็นเรือนรับรองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 34
ภาพ 39	พลับพลาใจสมาน 34
ภาพ 40	พระอุโบสถ วัดกระโดงทอง 35
ภาพ 41	หลวงปู่เกสรวัดกระโดงทอง 35
ภาพ 42	ซุ้มประตูวัดกระโดงทอง 36
ภาพ 43	ศาลาการเปรียญวัดกระโดงทอง 36
ภาพ 44	วัดอื่นๆ ในอำเภอเสนา 37

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 45	วัดอื่นๆในอำเภอเสนา 38
ภาพ 46	วัดอื่นๆในอำเภอเสนา 39
ภาพ 47	บรรยากาศวัดพระแม่มาเรียสมภพ บ้านแพน 42
ภาพ 48	วัดนักบุญยวงบัพติศตา เจ้าเจ็ด 42
ภาพ 49	มัสยิดกอดีรียะห์(คลองซุด) หมู่ 2 ตำบลชานนา 43
ภาพ 50	โรงเรียนกอดีรียะห์หมู่ 2 ตำบลชานนา 43
ภาพ 51	มัสยิดฮาซานียะห์ หมู่ 2 ตำบลชานนา 43
ภาพ 52	มัสยิดนุรริตวาน หมู่ 6 ตำบลชานนา 43
ภาพ 53	มัสยิดมะหะหมัดเสนา ตำบลรางจระเข้ 43
ภาพ 54	ภาพกิจกรรมของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดบ้านแพน ต.สามกอ อ.เสนา 44
ภาพ 55	ภาพกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดกลาง ต.รางจระเข้ อ.เสนา 44
ภาพ 56	โรงเรียนวัดสามกอ(วงศ์ประจักษ์) 45
ภาพ 57	โรงเรียนวัดโพธิ์ (แจ่มวิทยาคาร) 45
ภาพ 58	โรงเรียนบ้านแกววิทยาคาร 45
ภาพ 59	โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” 46
ภาพ 60	โรงเรียนสาคลีวิทยา 46
ภาพ 61	วิทยาลัยการอาชีพเสนา 47
ภาพ 62	วิทยาลัยเทคโนโลยีผดุงเสนาบริหารธุรกิจ 47
ภาพ 63	โรงพยาบาลเสนาขนาด 160 เตียง 48
ภาพ 64	โรงพยาบาลศุภมิตรเสนา 48
ภาพ 65	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโพธิ์ 49
ภาพ 66	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกระทุ่ม 49
ภาพ 67	การไถนาในอดีต จะใช้ความไถนา 52
ภาพ 68	การดำนาในอดีต 53
ภาพ 69	ภาพการเกี่ยวข้าวในอดีต 53
ภาพ 70	การนวดข้าวในอดีตใช้ควายนวดข้าว 54
ภาพ 71	การไถนาโดยรถแทรกเตอร์ 55
ภาพ 72	การใช้รถดำนาในปัจจุบัน 56
ภาพ 73	การใช้รถเกี่ยวข้าวในปัจจุบัน 57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 74	ผลผลิตการทำนาที่ตำบลลาดงา อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 57
ภาพ 75	พลับพลาใจสมาน 59
ภาพ 76	พลับพลาใจสมาน 60
ภาพ 77	แห่พระพุทธรูปในอดีตรูป 60
ภาพ 78	แห่พระพุทธรูปในอดีตรูป 62
ภาพ 79	นายวิทยา ผิวผ่อง ปิดทองหลวงพ่อบุญรอดพระพุทธรูป 62
ภาพ 80	การจัดพิธีอัญเชิญองค์หลวงพ่อบุญรอดพระพุทธรูป ลงขบวนเรือ 63
ภาพ 81	ขบวนเรือแห่หลวงพ่อบุญรอดพระพุทธรูปทางน้ำถวายองค์ผ้าป่าจากวัดกระโถงทองไป ที่วัดเจ้าเจ็ดใน 63
ภาพ 82	ประชาชนร่วมขบวนแห่ 64
ภาพ 83	ประชาชนร่วมขบวนแห่ 64
ภาพ 84	พิธีพระราชทานเพลิงศพพระครูสุทธาจารย์วัตร(อ่ำ)โดยใช้เมรุลอย 70
ภาพ 85	ประชาชนชาวอำเภอสวนนิยมใช้เมรุลอยในการเผาศพ 71
ภาพ 86	เมรุลอยลุ่มแกม 73
ภาพ 87	ไสวเมรุลอย 73
ภาพ 88	สาครเมรุลอย 74
ภาพ 89	เมรุลอยสุเทพ 74
ภาพ 90	แพพลับพลาใจสมาน 79
ภาพ 91	งานประจำปีปิดทองหลวงพ่อบาน 82
ภาพ 92	ประชาชนมาเที่ยวงานประจำปีและปิดทองหลวงพ่อบาน 82
ภาพ 93	ประชาชนปิดทองหลวงพ่อบาน 83
ภาพ 94	บรรยากาศภายในวิหารหลวงพ่อบาน 83
ภาพ 95	ป้ายงานวัดบางนมโค 84
ภาพ 96	ประชาชนมาเที่ยวงานวัดบางนมโค 84

เอกสารประกอบการเรียน
รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

ก่อนศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมการเรียนรู้
มาอ่านคำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียน
กันก่อนนะคะ

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับครู

1. เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ใช้เพื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือใช้สอนซ่อมเสริมและให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ครูควรศึกษาแผนจัดการเรียนรู้รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ให้เข้าใจโดยเฉพาะในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมขณะที่นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียน

3. ครูแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในคำแนะนำสำหรับนักเรียนอย่างครบถ้วน จนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

4. เมื่อครูใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ครูควรแนะนำให้ความช่วยเหลือ และให้การเสริมแรงนักเรียนในขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ด้วย

คุณครูเข้าใจการใช้เอกสาร
ประกอบการเรียนแล้ว
ใช่ไหมคะ

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนสำหรับนักเรียน

1.เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบหอดวัฒนธรรมประเพณี เล่มนี้มีไว้เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นอำเภอเสนา

2.นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนในการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบหอดวัฒนธรรมประเพณี ด้วยตนเอง ดังนี้

2.1ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน

2.2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบหอดวัฒนธรรมประเพณี จำนวน 15 ข้อ เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานและตรวจสอบเฉลยในภาคผนวก

2.3 อ่านเอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบหอดวัฒนธรรมประเพณี ตั้งแต่ต้นจนจบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เมื่อไม่เข้าใจให้นักเรียนย้อนกลับมาอ่านซ้ำอีกจนกว่าจะเข้าใจ

2.4 ทำใบงานที่ 1-7 อย่างตั้งใจ และตรวจคำตอบที่ถูกต้องในภาคผนวกและบันทึกคะแนนไว้

2.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 15 ข้อ และตรวจสอบเฉลยในภาคผนวก

3.ดูผลคะแนนที่นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหลังเรียน เมื่อผลคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 ให้นักเรียนย้อนกลับไปศึกษา เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 4 เรื่อง สืบหอดวัฒนธรรมประเพณี จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80

ขอให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ
อย่างเคร่งครัดนะคะ

แบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจพัฒนาการด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นอำเภอเสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.บอกสภาพสังคมของอำเภอเสนาได้
- 2.บอกวัฒนธรรม และประเพณีสำคัญของท้องถิ่นอำเภอเสนาได้

คำสั่ง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมของชาวเสนา เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม
 - ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
 - ข. ประชาชนอพยพจากที่ต่าง ๆ มาทำงานในอำเภอเสนา
 - ค. มีแรงงานต่างด้าวอพยพมาทำงานในอำเภอเสนามาก
 - ง. ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม
2. จากคำบอกเล่าของนายผดุง สุวานิช วัดสามก่อกเดิมมีชื่อเรียกว่าอย่างไร
 - ก. ร้างนมโค
 - ข. วัดหัวเหวี่ยง
 - ค. วัดโคกจุฬา
 - ง. วัดฉ้อกามา
3. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้วัดสามก่อกจึงต้องมีการสร้างวัดถึงสามครั้ง
 - ก. มีการตัดถนนผ่านวัดสามก่อก
 - ข. กระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินทำให้การสัญจรไปมาลำบาก
 - ค. วัดทรุดโทรมและคับแคบจึงจำเป็นต้องมีการย้ายวัดสามก่อก
 - ง. เกิดอุทกภัยบ่อยครั้งทำให้วัดสามก่อกเสียหาย
4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้เชิญ พระปรมาภิไธย ย่อ ภ.ป.ร. ประดิษฐานอยู่บริเวณใดของวัด
 - ก. หอไตร
 - ข. พระอุโบสถ
 - ค. มณฑป
 - ง. ศาลาการเปรียญ
5. วัดบางนมโคสันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยใด
 - ก. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น
 - ข. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง
 - ค. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย
 - ง. สมัยกรุงธนบุรี

6. รุ่งนภาต้องการเที่ยวงานเทศกาลประจำปีไหว้พระวัดบางนมโคควรไปช่วงเวลาใด
 - ก. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย
 - ข. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือนยี่
 - ค. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 3
 - ง. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 4
7. ชื่อใดคือชื่อเดิมของวัดบ้านแพน
 - ก. วัดมะกอก
 - ข. วัดจันทรคูหาवास
 - ค. วัดบางยี่สุน
 - ง. วัดสวนหลวงลพสวรค์
8. หลวงพ่อเพชรพระพุทธรูปศิลาแลงพระประธานในอุโบสถ วัดบ้านแพนเป็นศิลปะใด
 - ก. ศิลปะทราวดี
 - ข. ศิลปะศรีวิชัย
 - ค. ศิลปะอู่ทอง
 - ง. ศิลปะลพบุรี
9. พระพุทธรูปในวิหารวัดเจ้าเจ็ดใน มีพระนามว่าอย่างไร
 - ก. พระพุทธชินราช
 - ข. พระพุทธมหาภิเนษกรรมณี
 - ค. พระพุทธเรือนแก้ว
 - ง. พระพุทธเกสร
10. พลอยจะชวนเพื่อนมาร่วมงานประเพณีแห่พระพุทธเกสรวัดเจ้าเจ็ดใน พลอยควรชวนเพื่อนมาช่วง
เวลาใด
 - ก. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12
 - ข. วันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 12
 - ค. วันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12
 - ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

11. ข้อใดต่อไปนี้เป็น ผู้สร้างพระพุทธรูปเศรฐวัดเจ้าเจ็ดใน
 - ก. หลวงพ่อปาน
 - ข. หลวงปู่มน
 - ค. หลวงพ่อบุญ
 - ง. หลวงพ่อยิ้ม
12. ตำนานวัดกระโคงทองเล่ากันว่าพ่อค้าเรือสำเภามาสร้าง โดยใช้เสากระโคงเรือตั้งเป็นสัญลักษณ์เพื่ออะไร
 - ก. ไว้เป็นจุดเตือนใจในสังขธรรมของชีวิต
 - ข. ไว้อนุสรณ์สืบทอดให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก
 - ค. ไว้เป็นสัญลักษณ์ของวัด
 - ง. ไว้เป็นที่กราบสักการะของผู้ที่เดินทางผ่านไปมา
13. ประเพณีแห่พระพุทธรูปเศรฐวัดกระโคงทองในอดีตจัดขึ้นในช่วงเวลาใด
 - ก. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 12
 - ข. ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 12
 - ค. ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
 - ง. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
14. ปัจจุบันประเพณีแห่พระพุทธรูปเศรฐวัดกระโคงทองจัดขึ้นในช่วงเวลาใด
 - ก. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 2
 - ข. ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 4
 - ง. ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 5
15. ตำบลใดในอำเภอเสนาที่มีชื่อเสียงเรื่องการทำเมรุลอย
 - ก. ตำบลบ้านโพธิ์
 - ข. ตำบลหัวเวียง
 - ค. ตำบลบ้านกระทุ่ม
 - ง. ตำบลลาดงา

เอกสารประกอบการเรียน
รายวิชา ส30262 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจพัฒนาการด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นอำเภอเสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.บอกสภาพสังคมของอำเภอเสนาได้
- 2.บอกวัฒนธรรม และประเพณีสำคัญของท้องถิ่นอำเภอเสนาได้

สาระการเรียนรู้

- 1.บอกสภาพสังคมของอำเภอเสนาได้
- 2.บอกวัฒนธรรม และประเพณีสำคัญของท้องถิ่นอำเภอเสนาได้

สาระสำคัญ

สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีคือการศึกษาพัฒนาการด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของอำเภอเสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของชาวเสนา การศึกษาเรื่องดังกล่าวมีคุณค่าในด้านมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนที่อยู่ในอำเภอเสนา เราควรศึกษาทำความเข้าใจเพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

พร้อมแล้วไปศึกษา
บทเรียนกันดีกว่า

สภาพทางสังคมของอำเภอเสนา

จากสถิติของระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2559 อำเภอเสนามีประชากรทั้งสิ้น 67,009 คน แยกเป็นชาย 32,414 คน และหญิง 34,595 คน มี 17,799 ครัวเรือน มีความหนาแน่นของประชากร 325.97 คน/ตร.กม.

1. ด้านศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอเสนา นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 91.83 ศาสนาคริสต์ ประมาณ 5.91 ศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 2 และอื่นๆเช่น พราหมณ์-ฮินดู ลิกซ์ ประมาณร้อยละ 0.24 มีวัดประมาณ 33 วัด กระจายทั่วไป มัสยิด 4 แห่ง โบสถ์คริสต์ 2 แห่ง

ข้อมูลศาสนสถานในอำเภอเสนา

1.1 ศาสนาพุทธ

1. วัดเจ้าเจ็ดนอก ตำบลเจ้าเจ็ด	18. วัดยวด ตำบลบ้านแพน
2. วัดเจ้าเจ็ดใน ตำบลเจ้าเจ็ด	19. วัดกระโดงทอง ตำบลบ้านโพธิ์
3. วัดขายนา ตำบลเจ้าเจ็ด	20. วัดกลาง ตำบลบ้านโพธิ์
4. วัดกลางคลองพัฒนาราม ตำบลเจ้าเสด็จ	21. วัดเกาะราษฎร์ศรัทธาธรรม ตำบลบ้านโพธิ์
5. วัดแก้วสุวรรณ ตำบลขายนา	22. วัดรางจระเข้ ตำบลบ้านโพธิ์
6. วัดไชยภูมิ ตำบลขายนา	23. วัดเจ้าแปดทรงไทรย์ ตำบลमारวิชัย
7. วัดปิ่นแก้ว ตำบลขายนา	24. วัดอู่สำเภา ตำบลमारวิชัย
8. วัดจรเข้ไล่ ตำบลดอนทอง	25. วัดบ้านแพน ตำบลสามกอก
9. วัดบางนมโค ตำบลบางนมโค	26. วัดสามกอก ตำบลสามกอก
10. วัดमारวิชัย ตำบลบางนมโค	27. วัดโคกจุฬา ตำบลสามตุ่ม
11. วัดสุธาโภชน์ ตำบลบางนมโค	28. วัดสามตุ่ม ตำบลสามตุ่ม
12. วัดโบสถ์ ตำบลบ้านกระทุ่ม	29. วัดบันไดช้าง ตำบลหัวเวียง
13. วัดไบบัว ตำบลบ้านกระทุ่ม	30. วัดบางกะทิง ตำบลหัวเวียง
14. วัดหนองลำเจียก ตำบลบ้านแกว	31. วัดประดู่โลกเชษฐ์ ตำบลหัวเวียง
15. วัดโคกเสือ ตำบลบ้านแพน	32. วัดสุวรรณเจดีย์ ตำบลหัวเวียง
16. วัดโบสถ์ ตำบลบ้านแพน	33. วัดหัวเวียง ตำบลหัวเวียง
17. วัดโพธิ์ ตำบลบ้านแพน	

ตัวอย่างการศึกษาประวัติวัดสำคัญในชุมชนจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1) ประวัติวัดสามกอ

ภาพ 1 วัดสามกอ

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

จากคำบอกเล่าของ นายผดุง สุวานิช อายุ 84 ปี เจ้าของโรงเรียนมัธยมผดุงวิทยา

บ้านเลขที่ 123 หมู่ 8 ต.สามกอ อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

อาจารย์ผดุงเล่าว่า วัดสามกอเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของอำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างขึ้นในสมัยใดใครเป็นผู้สร้างไม่ปรากฏหลักฐานแน่นอน ได้สอบถามผู้สูงอายุจะให้คำยืนยันเพียงเป็นวัดเก่าแก่แต่ครั้งปู่ทวด จากหลักฐานที่ขุดพบสมัยหลังๆ พอจะสันนิษฐานได้ว่า วัดนี้สร้างมานานกว่า 300 ปี อยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย

ท่านผู้ใหญ่ได้เล่าสืบต่อกันมานานว่า วัดนี้เดิมชื่อ วัดฉ้อกามา ตั้งอยู่ริมถนนปากคลองขนมจีน ต่อมาเชื่อว่าลำน้ำตื้นเขิน (ลำน้ำพัดตลิ่งพัง) จึงย้ายวัดถอยหลังห่างจากบริเวณริมคลองประมาณ 3 เส้นเศษ (สถานที่สร้างวัดเดิมนั้นปัจจุบันนี้ ทางกรมชลประทานสร้างประตุน้ำเมื่อ พ.ศ. 2491) เมื่อสร้างวัดเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงขุดลำรางเล็กๆ ให้เรือเข้าออกทะเลไปแม่น้ำแควน้อย ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ ส่วนทางใต้ที่เรือเข้าออกได้ ปลุกต้นโพธิ์ไว้ริมคลองต้นหนึ่ง เป็นสัญลักษณ์ของวัด และได้เปลี่ยนชื่อวัดในนามว่า วัดโพธิ์ลังกา ต้นโพธิ์เล่ากันมานานำมาจากลังกา

ครั้นต่อมาท่านผู้ครองวัดพิจารณาเห็นความลำบากในการใช้น้ำบริโภคและลำบากในการนำเรือเข้าออกวัด เพราะเป็นรางเล็ก บางทีน้ำแห้ง นอกจากเรือจะเข้าวัด ออกจากวัด เกิดความลำบากน้ำไม่มีบริโภคท่านเจ้าอาวาสพร้อมทั้งทายก ทายิกาจึงย้ายวัดไปก่อสร้างใหม่ใกล้แม่น้ำน้อย (ลำน้ำด้านหน้าวัด

ในปัจจุบันคือลำแม่น้ำน้อย หรือแม่น้ำน้อย ต่อมากระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง ทางน้ำจึงอับและ ต้นเขินอุดตันทางน้ำใหม่ไหลผ่านหน้าวัดบ้านแพน ซึ่งเดิมเป็นลำรางเล็กๆ กระโดดข้ามเป็นแม่น้ำน้อย ในปัจจุบันนี้) การย้ายครั้งนี้ห่างจากที่เดิมประมาณ 3 เส้นเศษ เป็นการก่อสร้างวัดนี้ถึงสามครั้งจึงเรียกว่า สามก่อ โดยถือเอาการก่อสร้างเป็นเหตุ คำที่เรียกชื่อวัดนี้บ้างก็เน้นคำหนักบ้าง เบาบ้าง นานๆ เข้าคำว่า สามก่อ กลายเป็นสามกอ และเรียกกันติดปากมาจนเท่าทุกวันนี้ แม้กระทั่งตำบลบ้านก็เรียกตามชื่อวัดว่า ตำบลสามกอ หรือบ้านสามกอ เช่นเดียวกัน

ปูชนียวัตถุที่สำคัญ อันเป็นที่เคารพของประชาชนทั้งในท้องที่ อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.พระพุทธรูปปฏิมากร ชาวบ้านเรียกนามว่า หลวงพ่อโต มีขนาดกว้าง 2 ศอก 1 คืบ 5 นิ้ว สูง 3 ศอก – คืบ 5 นิ้ว ไม่ทราบใครเป็นผู้สร้างและสร้างเมื่อไร หรือได้มาจากที่ใด ผู้มีอายุบอกต่อกันเห็นว่ามีคู่มากับวัด ประชาชนเคารพมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงรับส่งให้รักษาไว้ให้ดี

ภาพ 2 หลวงพ่อโต วัดสามกอ

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

2.พระพุทธรูปชินราชจำลอง เป็นพระพุทธรองค์ที่ 3 แห่งประเทศไทย ปางเดียวกับพระพุทธรูปชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก หน้าตักกว้าง 5 ศอก 5 นิ้ว ส่วนสูง 7 ศอก 1 คืบ 5 นิ้ว จัดทำพิธีหล่อถึง 2 ครั้งจึงเรียบร้อย สร้างในสมัยพระครูสังฆรักษ์ (เจือ) เป็นเจ้าอาวาส โดยมีเจ้าคุณสมเด็จ พระพุทธรักษาจารย์ วัดสระเกศ กรุงเทพมหานคร ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพะอริยวงศ์ศาสดญาณ

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกเสด็จมาเป็นประธาน และประธานผูกดวงให้กับฤกษ์ยาม พระพิชญ์บวรจารย์ เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ได้กรุณาแนะนำพิธีกรรมนั่งปรก แผ่กระแสนจิตตลอดพิธีกรรมเททอง

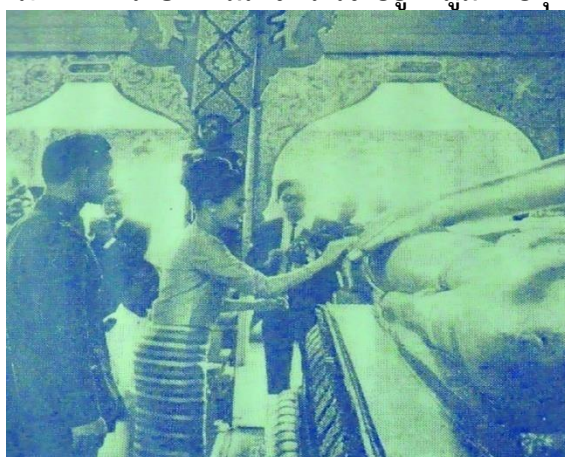
ภาพ 3 พระพุทธชินราชจำลองวัดสามกอก
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอก ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

3.พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดนี้ รวม 3 ครั้ง
ดังนี้

ครั้งที่ 1 เสด็จพระราชดำเนินเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2506 ที่วัดนี้ ทรงพระสุร่าย พระพุทธชินราชทรงปิดทอง เสด็จไปนมัสการหลวงพ่โต เสด็จไปนมัสการพระประธานในอุโบสถ ต่อจากนั้นทรงเสด็จให้พสกนิกรเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด

ภาพ 4 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยมวัดสามกอก

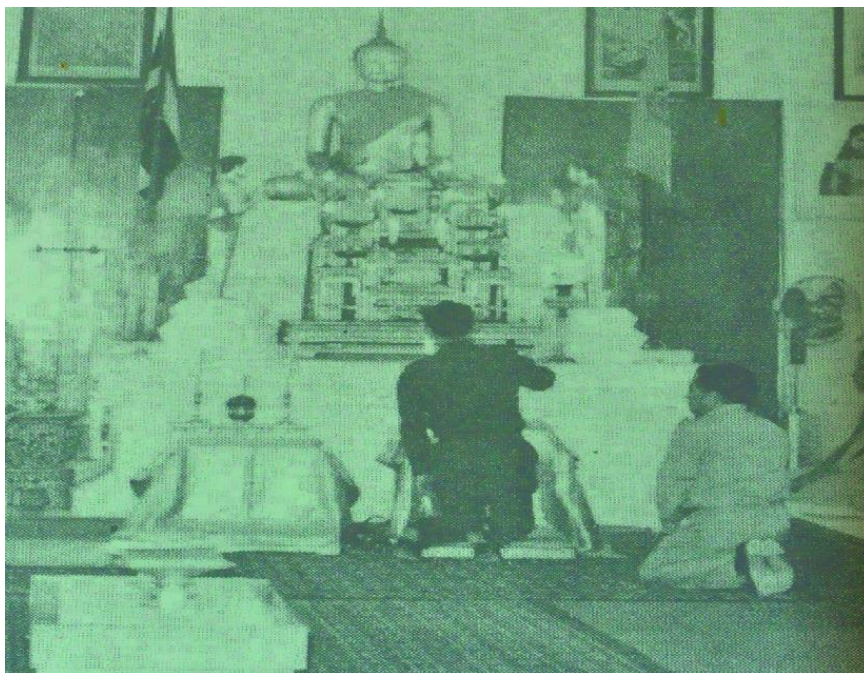
ภาพ 5 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงพระสรงและปิดทองพระพุทธรูป

ภาพ 6 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงปฏิบัติปฏิสังขรณ์กับเจ้าคณะจังหวัดเจ้าคณะอำเภอและเจ้าอาวาสวัดสามกอก

ที่มา : หนังสือสามกอกอนุสรณ์ ครั้งที่ 2 . หน้า32. 2528.

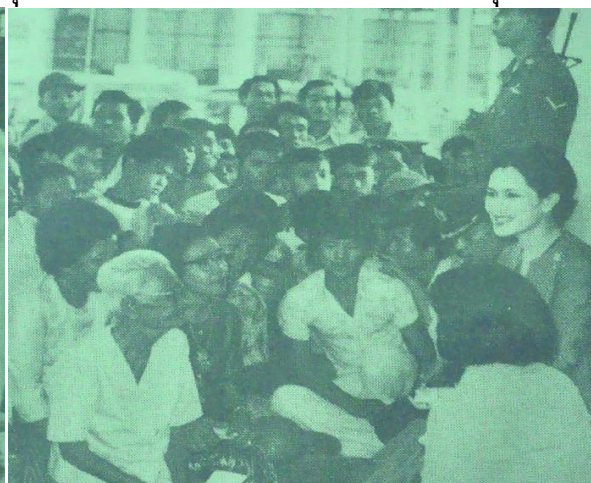
ครั้งที่ 2 เสด็จพระราชดำเนินเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2517 ทรงประทับที่วิหารทั้งสองเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรในครอบครัวซึ่งประชาชนจัดทำถวาย และเสด็จเยี่ยมพสกนิกรโดยทั่วกัน ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์บำรุงวัด

ภาพ 7 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงนมัสการหลวงพ่อนาคในพระอุโบสถ

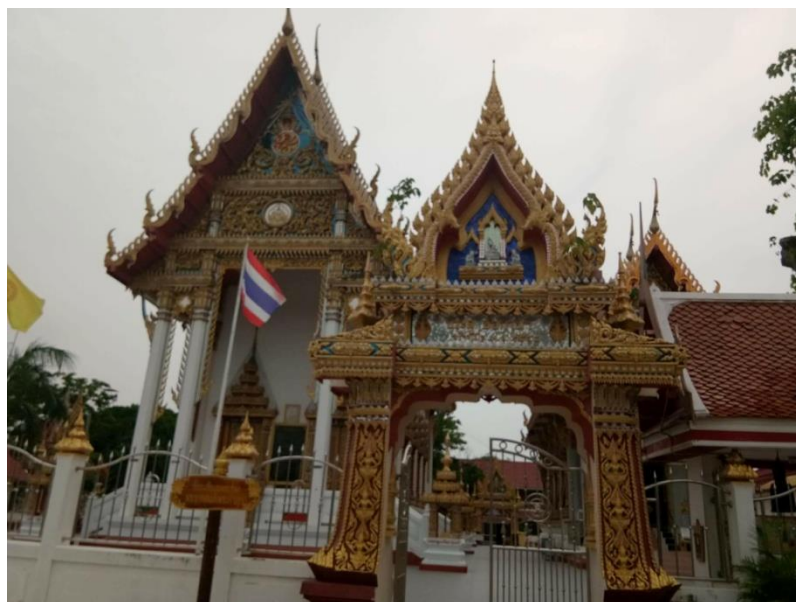
ภาพ 8 พระครูพิบูลรัตนกรเจ้าอาวาสวัดสาม
กอนำเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสก
นิกรที่มาเฝ้าคอยรับเสด็จ

ภาพ 9 สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ
และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ทรง
ปฏิสันถารกับราษฎรที่หน้าพระอุโบสถ

ที่มา : หนังสือสามกอนุสรณ์ ครั้งที่ 2 . หน้า32-33. 2528.

ครั้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร.ประดิษฐานบนหน้าบันพระอุโบสถ

ภาพ 10 พระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. ที่วัดสามกอก
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอก ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

บัดนี้ได้ดำเนินการประดิษฐานพระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. บนหน้าบันอุโบสถเรียบร้อยแล้ว เห็นควรยกช่อฟ้า และสมโภชอุโบสถ เพื่อเป็นเกียรติแก่วัดถ้ำทั้งไว้นานเกรงว่าเครื่องประดับจะเก่า

ครั้งที่ 3 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จฯทรงเปิดหน้าบรรณ ภ.ป.ร. และยกช่อฟ้าอุโบสถ พร้อมทั้งเปิดสวนหย่อม ทรงปลูกต้นพิกุล ณ วัดสามกอก อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2528 เวลา 15.00 น.

ในปีพุทธศักราช 2515 กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โครงการพัฒนาวัดทั่วประเทศได้คัดเลือกให้วัดสามกอกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 โครงการกล่าวข้างต้นได้คัดเลือกให้วัดสามกอกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่นทางเจ้าอาวาสได้รับพัดยศ ยาม และประกาศนียบัตรจากพระหัตถ์ของสมเด็จพระสังฆราชฯ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2533

ผู้สัมภาษณ์ นางอรัญญ์ ผลสวัสดิ์ นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว. 2558

2) ประวัติวัดบางนมโค

ภาพ 11 วัดบางนมโค

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

จากคำบอกเล่า พระครูสุวัจจริยาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดบางนมโค อายุ 67 ปี และส่วนหนึ่งนำมาจากหนังสือ 109 ปี หลวงพ่อปาน

ที่อยู่ วัดบางนมโค หมู่ที่ 2 ตำบลบางนมโค อำเภอสiena จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัดบางนมโคตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลบางนมโค อำเภอสiena จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ริมน้ำบนฝั่งขวาของแม่น้ำน้อยซึ่งแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา อาณาเขตวัดบางนมโคมีเนื้อที่ทั้งหมด 24 ไร่ 21 งาน 3 งาน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.ใด ไม่พบหลักฐานยืนยันแต่เจ้าพนักงานศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยาได้มาสำรวจที่ดิน พบว่า วัดบางนมโคเป็นวัดโบราณสถาน แต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกรมศิลปากร สันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เพราะเป็นวัดที่เก่าแก่กว่าวัดหนึ่งในขณะนั้น ก่อนที่จะมีการปรับปรุงก่อสร้างเพิ่มเติม ดังที่เห็นปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้

วัดบางนมโค เดิมชื่อวัดนมโค ที่ได้ชื่อวัดนมโคนั้นเนื่องจากบริเวณนั้นมีการเลี้ยงวัวมากกว่าที่อื่น เมื่อครั้งกองทัพพม่ายกเข้ามาตีกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2310 นั้น พม่าได้มาตั้งค่ายโคกองกำลังที่ลึกกว่าอำเภอบางบาล ซึ่งห่างจากวัดบางนมโคประมาณ 2 กิโลเมตรเศษ พม่าได้ทำการกวาดต้อนผู้คน วัวควายในทุ่งแถบนี้ไปเป็นเชลย เป็นพาหนะ เป็นอาหาร สำหรับเป็นเสบียงสนับสนุนกองทัพ เอาโคของประชาชนไปอยู่ในในที่กองกำลัง จนกระทั่งโคของประชาชนในแถบนี้เหลือน้อยลงจนเกือบหมด ประชาชนจึงได้เรียกชุมชนแถบนี้ว่า “ร้างนมโค” ต่อมาประชาชนมีความคิดว่าควรจะเปลี่ยนชื่อจาก “ร้างนมโค”

เป็น “บางนมโค” เนื่องจากชุมชนนี้มีวัวมากกว่าสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ ในทุ่งนี้ชาวบ้านจึงพูดติดปากว่า “บางนมโค” ทางวัดจึงได้ชื่อมาจากเหตุดังกล่าวว่า “วัดบางนมโค” ตามชื่อที่ชาวบ้านเรียกกันจนติดปากสืบมา

เมื่อปี พ.ศ. 2458 ในสมัยที่ท่านสมภารเย็นเป็นเจ้าอาวาส ท่านพร้อมด้วยพระสงฆ์ ตลอดจนชาวบ้านมากมาย ได้พร้อมใจกันทำการปรับปรุงก่อสร้างถาวรวัตถุที่กำลังทรุดโทรม ให้คืนสภาพเหมือนเดิม และได้วางแผนผังในการก่อสร้าง หอสวดมนต์ อุโบสถ ศาลาการเปรียญ เจดีย์ วิหาร (ต่อมาชำรุดมาก จะซ่อมก็คงไม่คุ้ม ทางวัดจึงรื้อ) และถนนรอบบริเวณวัดและสิ่งอื่น ๆ อีกมาก ยังเป็นสมบัติตกทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งบรรดาท่านพุทธมามกชน ได้มีส่วนบริจาคทรัพย์ร่วมกันในการปฏิสังขรณ์อีกเป็นอันมาก

เจ้าอาวาสวัดบางนมโค จะมีกัณฑ์ไม่ปรากฏ หลักฐานแน่ชัด เริ่มจะมีการบันทึกเป็นหลักฐานลำดับเจ้าอาวาสวัดบางนมโคไว้ดังนี้

1. เจ้าอธิการคล้าย (พ.ศ. 2426 - 2456)
2. พระอธิการเย็น สุนทรวงษ์ (พ.ศ. 2456 - 2478)
3. ท่านพระครูวิหารกิจจานุการ (ปาน) โสนันโท (พ.ศ. 2478 - 2480)
4. พระอธิการเล็ก เกสโร (พ.ศ. 2481 - 2484)
5. พระอธิการเจิม เกสโร (พ.ศ. 2485 - 2491)
6. พระมหาวิระ ถาวโร (ถาชีสิงดำ) (พ.ศ. 2492 - 2500)
7. พระอาจารย์อำไพ อุปเสน (พ.ศ. 2501 - 2503)
8. พระครูวิหารกิจจานุยุต (อุไร กิตติสาร) (พ.ศ. 2503 - 2544)
9. พระครูสุวัจจริยาภรณ์ (พ.ศ. 2544 - ปัจจุบัน)

สิ่งปลูกสร้างภายในวัดบางนมโค

1. อุโบสถ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2467 โดยเทศอนกริตทั้งหลัง ซึ่งเป็นการสร้างใหม่ทั้งหมดในสมัยของหลวงพ่อบาน เนื่องจากอุโบสถหลังเก่าที่สร้างอยู่เดิมเล็กและแคบ ประกอบกับชำรุดทรุดโทรม การสร้างอุโบสถหลังนี้ เข้าใจกันว่าหลวงพ่อบานตั้งใจจะทำให้เป็นขึ้นเอกในพระพุทธศาสนาซึ่งหาได้ยากเป็นอุโบสถทรงไทย หลังคาสองชั้น ประกอบช่อฟ้าใบระกา มุงด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลือง สีขาว สีหมาก สุก สลับกันเป็นชั้น ๆ หน้าบันมีลวดลายไทยอย่างสวยงามตามแบบศิลปไทยยุคกรุงรัตนโกสินทร์ มีหน้าต่างด้านละ 5 ช่องหน้าต่าง ส่วนประตูอุโบสถมีด้านละ 2 ช่องประตู ที่ประตูโบสถ์ด้านหลังทั้งสองบานแกะเป็นรูปพระเวสสันดรตอนถูกขับไล่ออกจากเมืองและตอนให้ทานช้างประกอบลายไม้เครือเถา ลงรักปิดทอง สวยงามมาก แล้วปิดกระจกเป็นกรอบอีกชั้นหนึ่ง บานประตูคู่นี้มีอายุประมาณ 70 ปีเศษ ฝีมือแกะสลักภาพนี้โดย นายพยุ่ง ทรงมาลัย เป็นช่างยุครัตนโกสินทร์ที่มีฝีมือเป็นเลิศ เป็นศิลปกรรมที่น่ายกย่องชิ้นหนึ่ง

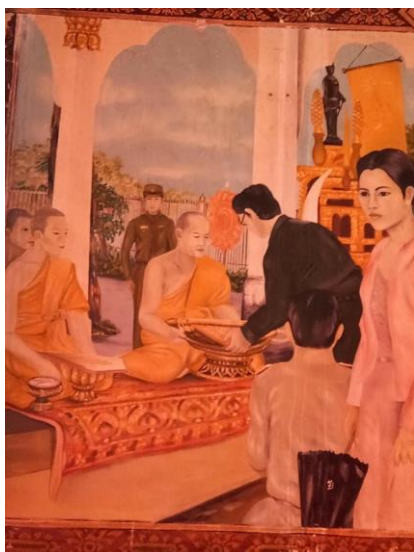
ภาพ 12 พระอุโบสถ วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

ภาพ 13 พระอุโบสถชั้นที่อยู่เสมอดิน
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

อุโบสถหลังนี้มีสองชั้น คือชั้นที่อยู่เสมอดินกับชั้นที่อยู่ใต้ดิน ภายในอุโบสถมีภาพเขียนแสดงถึงสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ภาพพุทธประวัติ เป็นการแสดงถึงความสุขที่ได้รับการสร้างชาติไว้ในโลกมนุษย์ เมื่อตายไปแล้วก็ได้เสวยผลกรรมที่คนสร้างแต่ความดีเป็นเครื่องตอบสนอง ชั้นที่อยู่ใต้ดินมีบันไดเหล็กทอดลงไป

ด้านละหนึ่งบันได ภายใต้อุโบสถเป็นการแสดงเป็นการแสดงภาพของเมืองนรก 8 ชุม ซึ่งแต่ละชุมมีภาพปูนปั้นแสดงอย่างชัดเจน เช่น ภาพของการถูกลงโทษเมื่อเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น ภาพของการถูกลงโทษเมื่อดื่มสุรา เป็นการลงโทษคนที่ประพฤติดีศีล 5 เมื่อครั้งเป็นมนุษย์ พอตายไปแล้วจะต้องได้รับกรรมชั่วที่ตนกระทำให้ เป็นการให้คำสอนด้วยภาพที่มีค่ายิ่งแก่ผู้ที่ได้พบเห็นและนำไปเป็นคติในการวางตนที่ถูกที่ควร เพื่อเตือนสติมิให้ประพฤติดี ซึ่งการสร้างอุโบสถดังกล่าวนี้ยังไม่ปรากฏว่ามีอยู่ในวัดใดของประเทศไทย ฝีมือการเขียนภาพนรก 8 ชุม คือ นายช่าง นาคพิทักษ์ ช่างเขียนชาวจังหวัดสุพรรณบุรี

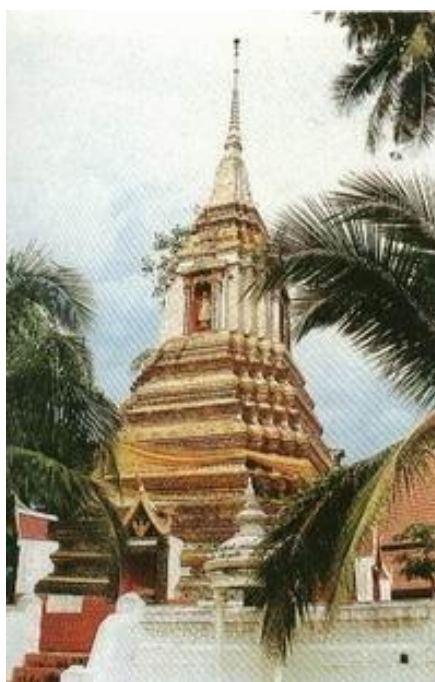
ภาพ 14 ภาพวาดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

ภาพ 15 ภาพวาดเมืองสวรรค์ อยู่ในอุโบสถบน วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

ภาพ 16 ภาพปูนปั้นเมืองนรก อยู่ในอุโบสถชั้นที่อยู่เสมอดิน วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

ภาพ 17 เจดีย์ วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

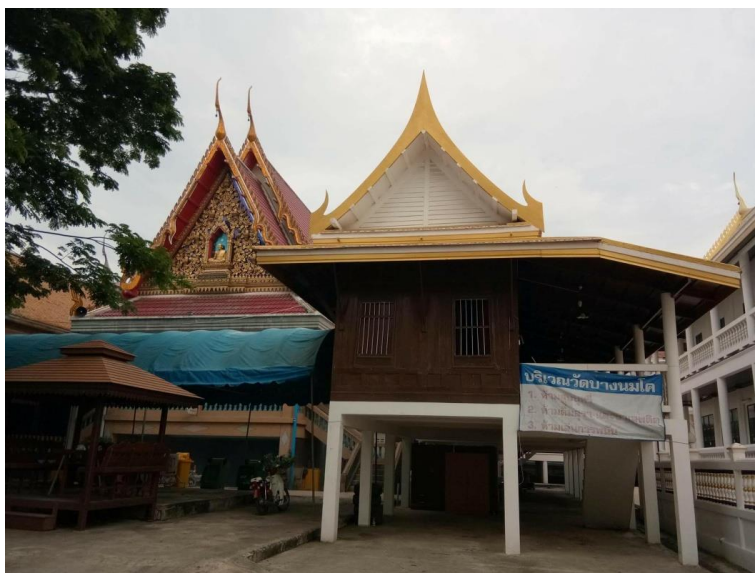
2. เจดีย์สร้างไว้เมื่อใดไม่ทราบหลักฐาน สันนิษฐานกันว่า คงมีมาพร้อมกับการสร้างวัด จากปากคำของผู้เฒ่าในละแวกนั้นก็ยังมีอีกว่า เมื่อตนเองจำความได้ก็เห็นเจดีย์นี้มีอยู่แล้ว ประกอบกับหลักฐานอื่น ๆ ว่าในการปรับปรุงวัดของหลวงพ่อบานนั้น ท่านทำการสร้างเจดีย์ก่อนสิ่งอื่น แสดงให้เห็นว่าเจดีย์องค์นี้มีมาก่อนแล้ว แต่กำลังชำรุดทรุดโทรมลง หลวงพ่อจึงเห็นว่าควรจะได้ทำนุบำรุงให้คืนสภาพเดิมก่อน เพื่อเป็นศรีสง่าแก่วัด และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการซ่อมแซมอื่น ๆ และเมื่อปี พ.ศ. 2500 ได้ช่วยกันซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดรอบเจดีย์องค์ใหญ่ มีเจดีย์องค์เล็ก ๆ ตั้งอยู่ทั้ง 4 มุม แต่ละด้านมีซุ้มประตู ภายในองค์เจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อไว้เป็นที่สักการบูชา และต่อมาได้บรรจุพระเครื่อง 6 ชนิด ของหลวงพ่อไว้เช่นเดียวกัน แต่ไม่ทราบเป็นจำนวนเท่าใด ใช้เวลาการสร้างเจดีย์ในสมัยหลวงพ่อบานเป็นเวลา 2 ปี จึงเสร็จ

3. หอสวดมนต์ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2458 หลวงพ่อบานท่านสมภารเย็น ท่านอาจารย์คล้าย พร้อมด้วยทายกและชาวบ้าน ได้ร่วมใจกันทำการก่อสร้างครั้งใหญ่ โดยสร้างขึ้นเป็นรูปหักमुख ทำด้วยไม้ ชั้นเดียว หลังคามุงกระเบื้อง ที่หน้าบันของหอสวดมนต์มีพระพุทธรูป มีภาพสลักรูปราหูอมจันทร์ พ.ศ. 2492 พระมหาวิระ ถาวโร เป็นเจ้าอาวาส ได้รื้อออกเพื่อสร้างใหม่ เป็นอาคาร 2 ชั้น ใหญ่โตมาก หลังคาเตี้ยด้วยคอนกรีตมุงกระเบื้องเคลือบ ที่หน้าบันของหอสวดมนต์มีภาพรูปปั้นหลวงพ่อบานประดับอยู่ เห็นได้ชัดเจน ประกอบด้วยลายกนกไทยเครือเถาอย่างสวยงาม

ภาพ 18 หอสวดมนต์ วัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

4. ศาลาการเปรียญ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2479 สร้างแบบศาลาทรงไทย มีช่อฟ้าใบระกา ลงรัก ปิดกระจก ก่อด้วยปูนซีเมนต์ หลังคาเทคอนกรีตมุงกระเบื้องเคลือบ หน้ามุขของศาลาทำเป็นดาดฟ้า มีหอปริยัติธรรม 2 หอ ภายในหอมีภาพพระเวสสันดรชาดกอยู่รอบ ๆ หอ ซึ่งมีนายประยงค์ และ นายเล็ก ตั้งตรงจิตร เจ้าของร้านขายยาตราไบโพธิ์ทำเตียนเป็นผู้สร้างถวาย

ภาพ 19 ศาลาการเปรียญวัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

5. กุฏิมี 3 แถว สร้างตามแบบทรงไทย เสาเทคอนกรีต เป็นเรือนไม้ฝาไม้สัก พื้นไม้ตะแบก หลังคามุงด้วยกระเบื้องเผา อีกแถวหนึ่งสองหลังแฝด มีขนาดใหญ่กว่าแถวแรก หลวงพ่อปานและท่านสมภารเย็นเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง และใช้เป็นที่อยู่ของท่านทั้งสองด้วย ส่วนที่เป็นที่อยู่ของท่านสมภารเย็นนั้น ปัจจุบันใช้เป็นสถานที่เก็บของเก่าๆ เช่น ถ้วยชาม ของใช้ตลอดจนพระพุทธรูปปางต่างๆ ในสมัยของหลวงพ่อปานและท่านสมภารเย็นครองวัดอยู่ คล้ายๆ กับเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก็บของที่ค่าเก๊ๆของวัด กุฏิหลังนี้ยังไม่มีมีการซ่อมแซมกันเลย

ภาพ 20 กุฏิ วัดบางนมโค

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

6. โรงเรียนพระปริยัติธรรม อยู่บนดาดฟ้าของศาลาการเปรียญเป็นการสร้างขึ้นพร้อมกับศาลาการเปรียญ เมื่อถึงสมัยเปิดการศึกษาพระธรรมวินัยประจำปี ได้มีภิกษุและสามเณรพากันเข้ารับการศึกษเป็นประจำ วัดได้จัดสอนนักธรรมชั้นเอก ส่วนผู้สนใจจะศึกษาภาษาบาลีก็ต้องเดินทางไปศึกษาต่อกรุงเทพ นับว่าในขั้นต้นทางวัดได้พยายามให้การศึกษาแก่ภิกษุสามเณรในด้านธรรมวินัยขั้นสูงสุดเพื่อเป็นการปูพื้นฐานในด้านนี้ให้กับภิกษุสามเณรเป็นอย่างดี ในสมัยหลวงพ่อบานมีชื่อว่า “โสภาวิไลธรรม”

ภาพ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดบางนมโค

ที่มา : <https://shorturl.asia/2w5rq>

7. เชื้อนหน้าวัดหลวงพ่อบานพร้อมด้วยนายประยงค์ – นางเล็ก ตั้งตรงจิตร และชาวบ้านที่มีจิตศรัทธาได้ร่วมบริจาคทรัพย์ก่อสร้างขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2479 มีความยาว 5 เส้น การสร้างเชื่อนี้ขึ้นเนื่องจากในสมัยนั้นน้ำทางเหนือไหลบ่าลงมาทางใต้เชี่ยวแรง เนื่องจากวัดตั้งอยู่เป็นมุมหักศอก น้ำจึงไหลบ่าประทะหน้าวัดอย่างรุนแรง ทำให้น้ำเซาะดินหน้าวัดพังลงน้ำทุกปี หลวงพ่อได้พิจารณาแล้วจึงชักชวนศิษย์เอกของท่าน คือนายประยงค์ ตั้งตรงจิตรมาช่วยกันสร้างเชื่อนี้เพื่อเป็นการป้องกันหน้าดินหน้าวัดพังลงน้ำ นายประยงค์ นางเล็ก ตั้งตรงจิตร ได้มีศรัทธาบริจาคทรัพย์เพื่อสร้างเชื่อนี้ถึงน้ำ ศาลาการเปรียญตามหลักฐานในประวัติแจกงานศพของนายประยงค์ เองเป็นเงินทั้งสิ้น 120,000 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถ้วน) หลวงพ่อใช้เวลาควบคุมการก่อสร้างเชื่อนี้ ถึง 1 ปี จึงสำเร็จและคิดว่าน่าจะทิ้งหินกันหน้าเชื่อนี้ แต่ยังไม่ทันจะลงมือทำ ท่านก็มรณภาพเสียก่อน ต่อมาปี 2497 เชื้อนหน้าวัดได้พังและทรุดลงเกือบหมด ทั้งนี้เกิดจากดินหน้าวัดทรุดเพราะเป็นดินอ่อนมาก น้ำเซาะตลิ่งอยู่เสมอ ภายใน 5 ปีต่อมา เชื้อนหน้าวัดจึงพังลงเหลือไม่ถึงครึ่ง ทางวัดและชาวบ้านจึงช่วยกันขุดเชื่อนี้ที่ทรุดและตัดออกเป็นตอน ๆ ในปี พ.ศ. 2003 เจ้าอาวาสวัดบางนมโคว่างลง ทางวัดและชาวบ้านจึงพร้อมใจกันไปอาราธนาท่านกิตติสาโรภิกขุ ซึ่งจำพรรษาอยู่ ณ วัดปากน้ำ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดชลบุรี มารับตำแหน่งเจ้าอาวาสปกครองดูแลวัดต่อไป เมื่อท่านได้เป็นเจ้าอาวาสแล้วท่านได้ชักชวนชาวบ้านที่มีศรัทธาร่วมกันซื้อหินมาทิ้งไว้ริมเชื่อนี้ แต่ยังไม่เพียงพอ ทางวัดได้ติดต่อนายประยงค์ ตั้งตรงจิตร เพื่อขอความร่วมมือในการนี้ อีก ก็ได้รับความร่วมมือในการซื้อหินมาทิ้งที่ริมเชื่อนี้เพิ่มเติม ได้ซ่อมแซมกันเรื่อยมาจนปัจจุบันนี้ได้ 40 กว่าปีแล้ว ก็ทรุดโทรมอีก ณ ปัจจุบัน ท่านนายอำเภอเสนาพร้อมกับ นายก อบต.บางนมโค กำลังดำเนินการขออนุญาตงบประมาณ อบจ. พระนครศรีอยุธยา เพื่อทำเชื่อน้ำหน้าวัดใหม่และปรับปรุงทัศนียภาพวัดบางนมโคให้สวยงามสะอาด ร่มรื่น สมกับเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีประชาชนมานมัสการหลวงพ่อบานมากเป็นประจำทุกวัน

ภาพ 22 เชื้อนหลวงพ่อบานวัดบางนมโค
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

8. ถังน้ำฝน เป็นถังน้ำคอนกรีตลักษณะทรงกลม จุน้ำได้ 15,000 ปีบ และที่กฏิพระ จุน้ำได้ 5,000 ปีบ จ่ายน้ำแบบระบบประปา

9. อาศรมกรรมฐาน (ที่เก็บศพ) มี 2 ชั้น ประโยชน์ใช้เป็นทั้งเจริญสมณธรรมและปลงอสุภกรรมฐาน ในตอนกลางคืน สภาพแวดล้อมอาศรมเป็นป่าไผ่และต้นไม้ใหญ่ร่มครึ้มไปทั่วบริเวณ เงียบสงัดน่ากลัวมากในสมัยนั้น เหมาะในการบำเพ็ญความเพียรในทางสมณธรรม หน้าห้องชั้นบนเป็นระเบียงกว้าง หลวงพ่อใช้ระเบียงเป็นที่พิจารณาซากศพในตอนกลางคืน และใช้เวลานั่งพิจารณาอสุภกรรมฐาน และเมื่อปี 2524 ได้จัดให้อยู่ปริวาสกรรมตามหลวงพ่อบาน ปัจจุบันได้ปรับปรุงใหม่แล้ว

10. มณฑป เป็นอาคารก่ออิฐปูนสร้างเมื่อ พ.ศ. 2482 หลังจากหลวงพ่อบานถึงแก่มรณภาพแล้ว 1 ปี พระอธิการเจิม ทรงสร้างพร้อมพระสงฆ์และชาวบ้าน ได้ร่วมกันจัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์และใช้ประดิษฐานรูปจำลองของหลวงพ่อบานเพื่อสักการบูชา และมีรูปจำลองของหลวงพ่อแซม วัดท่าฉลอม จ.ภูเก็ต และรูปจำลองเจ้าอธิการคล้าย อดีตเจ้าอาวาสวัดบางนมโค องค์แรกผู้ทรงวิทยาคม รวมอยู่ในมณฑปนี้ด้วย

ภาพ 23 มณฑปวัดบางนมโค

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559

เมื่อถึงงานเทศกาลไหว้พระ (เทศกาลประจำปี) ทางวัดจะจัดเป็นประจำทุกปี คืองานไหว้พระ “พระพุทธโสธรนันทะ” ซึ่งเป็นพระประธานประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถ จะจัดขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย และวันขึ้น 3 ค่ำ เดือนอ้าย สมัยโบราณถือว่าวันนี้เป็นวันสำคัญมาก คือเป็นวันปิดทองไหว้พระ ชาวบ้านหมู่บ้านตำบลใกล้เคียง จะมากันมากมายโดยทางน้ำ น้ำเต็มตลิ่ง ผู้คนสองฝั่งคลองจะเต็มไปด้วยเรือแจว เมื่อมาดู เรือพาย เป็นจำนวนมาก ทุกคนจะสนุกสนานรื่นเริงกันและร้องเพลงเรือกันระหว่างพายเรือไปในงานไหว้พระ เพราะเป็นช่วงว่างจากการทำนา ชาวบ้านที่อยู่ไกลจะมาก่อนวันงาน เพราะจะต้องมาพักค้างคืนที่วัด ทางวัดจะจัดศาลาที่พักและโรงทานไว้เพื่อให้ญาติโยมที่มาจากไกล ๆ ได้พักและกินอาหารจากโรงทาน

ต่อมาเมื่อหลวงพ่อบานได้มรณภาพ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2481 ชาวบ้านได้จำลองรูปปั้น หลวงพ่อบานเหมือนองค์จริง หลวงพ่อแช่ม ซึ่งเป็นอาจารย์หลวงพ่อบาน หลวงปู่คล้าย เจ้าอาวาสองค์แรก วัดบางนมโคทั้ง 3 องค์นี้ ได้จำลองไว้มณฑปหน้าอุโบสถ เมื่อถึงวันขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย งานไหว้พระ ชาวบ้านจะจัดงานไหว้พระมาสักการะบูชาหลวงพ่อบานกันเนื่องแน่นเป็นประจำทุกปี จนปัจจุบันนี้มี ชาวบ้านต่างจังหวัดมากมายมานมัสการท่านเป็นประจำทุกวันโดยไม่ขาด ประกอบกับบุญบารมี หลวงพ่อบานที่ท่านได้เมตตารักษาคณไ้แบบแผนโบราณและมีวัตถุมงคลเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของ คนทุกคน

ภาพ 24 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดบางนมโค

ภาพ 25 นมัสการพระพุทธรูปสนั่นทะ พระประธาน ในพระอุโบสถ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2517

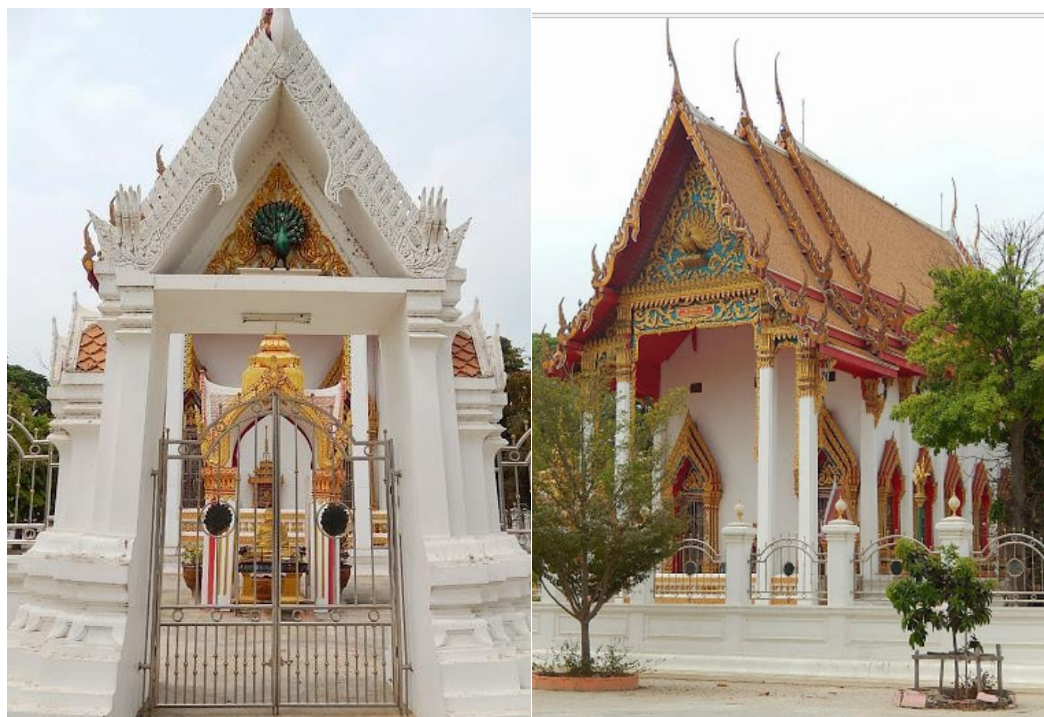
ภาพ 26 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกร ที่มาเฝ้าคอยรับเสด็จ

ภาพ 27 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นมัสการพระพุทธรูปหล่อหลวงพ่อบาน

ที่มา : จากหนังสืออนุสรณ์ 109 ปี หลวงพ่อบาน
ผู้สัมภาษณ์ นางอรทัย ผลสวัสดิ์ นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว. 2558

3) ประวัติวัดบ้านแพน

ภาพ 28 อุโบสถวัดบ้านแพน

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

จากคำบอกเล่านายวิฑูร ไตรนาค อายุ 64 ปี อดีตคุณครู โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์”

วัดบ้านแพน เป็นวัดราษฎร์ ตั้งอยู่บนริมฝั่งแม่น้ำน้อย เลขที่ 125 หมู่ที่ 1 ตำบลสามกอ อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีเนื้อที่ 34 ไร่ 1 งาน 67 ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ 15300 มีมีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 14 แปลง เนื้อที่ 151 ไร่ 2 งาน 21 ตารางวา

ประวัติ

เดิมชื่อวัดจันทรคูหาवास สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยา ราวปีพ.ศ. 2280 ภายหลังจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ.2310 แล้ว วัดบ้านแพนคงได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้อยู่บนเส้นทางเดินทัพของกองทัพพม่า เวลาต่อมาเมื่อพระยาตาก ได้กอบกู้เอกราช และปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ แห่งกรุงธนบุรี ก็ทรงเร่งฟื้นฟูทำนุบำรุงบ้านเมืองเป็นการใหญ่ ทั้งในส่วนของกรุงธนบุรี ที่ทรงใช้เป็นพระนครหลวงราชธานีแห่งใหม่ และในส่วนของกรุงศรีอยุธยาเดิม วัดบ้านแพนก็เช่นเดียวกัน ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ เมื่อพ.ศ. 2320 ในสมัยกรุงธนบุรี แต่มิได้ระบุไว้ว่าใครเป็นผู้ดำเนินการ ภายหลังเมื่อย้ายพระนครมายังกรุงรัตนโกสินทร์จึงได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อปีพ.ศ.2325

ปัจจุบันสิ่งที่ยังหลงเหลือมาจากอดีต คือ พระประธานในอุโบสถ ที่ชาวบ้านเรียกว่าหลวงพ่อพะพร เป็นพระพุทธรูปศิลาแลง ศิลปะอุททอง

ที่มาของชื่อวัด

มูลเหตุของการตั้งชื่อนั้น ตำนานเก่าแก่ของท้องถิ่นบอกเล่าไว้ว่า แต่เดิมมีสำเภาใหญ่ล่องมาทางคลองรางจระเข้โดยหาญไม่ว่า บริเวณปากคลองนี้มีกระแสน้ำวนเชี่ยวกราก เรือสำเภาจึงเสียการทรงตัว กระแทกเข้าริมตลิ่ง แล้วบ่ยั่วไปอีกทาง สำเภากระแทกเข้ากับทุกอย่างที่ขวางหน้าอย่างไรทิศทาง จนเรือล่องเข้าสู่ท้ายคลองจึงจมลงอย่างสงบนิ่ง มีเพียงเสากระโดงโผล่ขึ้นเหนือน้ำ ส่วนข้าวของและสัมภาระที่ติดมากับเรือต่างลอยกระจายอยู่ทั่วไป ชาวบ้านที่เห็นเหตุการณ์ ต่างเข้าช่วยเหลือ ตามกำลัง ส่วนหนึ่งลากเอาเสื่อลำแพนที่ลอยไปติดเนินดินขึ้นตากแดดจนแห้ง ภายหลังจึงเรียกชื่อนั้นว่า “บ้านแพน” ส่วนนกที่ลอยไปติดใกล้โคกใหญ่ชาวบ้านได้ช่วยกันนำตากบนโคก จึงเรียกบริเวณนั้นว่า “โคกเสื่อ” ส่วนพ่อค้าสำเภา หลังจากเรืออัปปาง ก็ตัดสินใจสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นจุดเตือนใจในสังขารของชีวิต และนำเสากระโดงเรือตั้งไว้เป็นสัญลักษณ์ แล้วขนานนามวัดว่า “วัดเสากระโดงทอง” บริเวณที่นำเสื่อลำแพนไปตากนั้น เป็นพื้นที่ในการครอบครองของวัดจันทรคูหาวาส ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่สร้างมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ต่อมาชาวบ้านจึงเปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดบ้านแพน” ส่วนเนินดินนั้นเมื่อสายน้ำเปลี่ยนทิศทางผ่านมายังจุดนั้น จึงกลายเป็นชุมทางเรือและการค้าขาย ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอเสนา

ภาพ 29 ชุมประตู่ และศาลาการเปรียญ วัดบ้านแพน

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวแก้วใจ แซ่กอ. 2559

4) ประวัติวัดเจ้าเจ็ดใน

ภาพ 30 วัดเจ้าเจ็ดใน

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2559

ศึกษาจากเว็บไซต์ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (<https://wikivisually.com/lang-th/wiki/วัดเจ้าเจ็ดใน>)

วัดเจ้าเจ็ดใน เป็นวัดราษฎร์ ตั้งอยู่บนริมฝั่งลำคลองเจ้าเจ็ด เลขที่ 34 ถนนเทศบาลเจ้าเจ็ด หมู่ที่ 3 ตำบลเจ้าเจ็ด อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

ประวัติ

วัดเจ้าเจ็ดใน เป็นวัดโบราณมีมาช้านาน เกิดขึ้นในสมัยหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าแล้วใหม่ ๆ สร้างขึ้นเป็นวัดนับตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2335 (ตามหนังสือรับรองสภาพวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม 4 กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ)ตามคำบอกเล่า และสันนิษฐานว่าพื้นที่ตั้งวัดเป็นท้องที่ลุ่ม ลาด มักถูกน้ำท่วมเป็นประจำในฤดูฝน อยู่ริมคลองเจ้าเจ็ด ซึ่งมีป่าพงรกร้างมาก จึงเป็นที่อาศัยของสัตว์ร้ายต่างๆ เช่น จระเข้ ช้าง และเสือ เป็นต้น และเป็นที่เหมาะสำหรับลี้ภัยสงครามพม่าของบรรดา เจ้าฟ้ามหากษัตริย์ในครั้งนั้น เมื่อบรรดาเจ้าฟ้ามหากษัตริย์ทั้งหลายลี้ภัยสงครามมาพำนักอาศัยอยู่ในเขตนี้ตำบลนี้จึงได้สร้างปูชนียวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ ประชาชนได้ถือเอาเป็นนิมิตที่ตี่งามจึงร่วมกันสร้างเสริมต่อเติมให้เป็นวัดขึ้นมา ณ ที่นี้ และเพราะเจ้าฟ้ามหากษัตริย์ทั้งหลายที่ลี้ภัยสงครามมาหลายพระองค์ด้วยกัน ซึ่งคงนับได้ 7 พระองค์ จึงได้ขนานนามวัดนี้ว่า “ วัดเจ้าเจ็ด ” ต่อมาภายหลังได้เกิดมีวัดขึ้นอีกวัดหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือของวัดเจ้าเจ็ดนี้ มีเนื้อที่ติดต่อกัน ดังนั้นวัดเจ้าเจ็ดจึงมีคำว่า “ใน” ต่อท้ายอีกคำหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกในปัจจุบันว่า “วัดเจ้าเจ็ดใน” ส่วนวัดเจ้าเจ็ดที่อยู่ทางด้านทิศเหนือเรียก “วัดเจ้าเจ็ดนอก”

ศาสนวัตถุ

1.1 พระประธานในอุโบสถ พุทธลักษณะ เป็นพระพุทธรูป ปางสมาธิ ขนาดพระเพลากว้าง 59 นิ้ว สูง 65 นิ้ว

ภาพ 31 พระประธานในอุโบสถ
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2559

๑.๒ พระพุทธรูป พุทธลักษณะ ปางสมาธิ พระนามว่า “พระพุทธรเศสร” สร้างด้วยเกสรดอกไม้

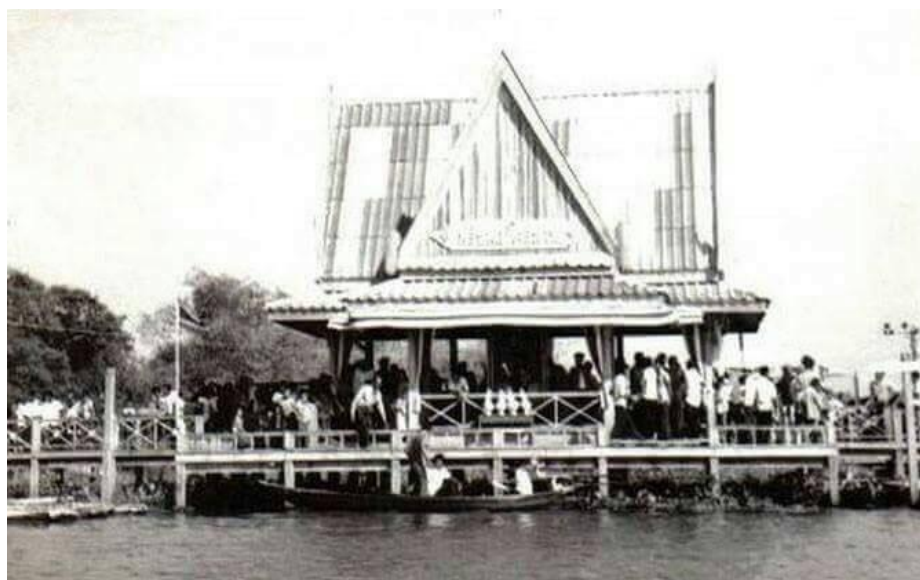
ภาพ 32 พระพุทธรเศสร
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 33 วิหาร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2553 โดยพระธรรมดิลก (หลวงพ่อบัณ) กับหลวงพ่อบัณ
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2559

สถานที่สำคัญ

พลับพลาใจสมาน

ภาพ 34 พลับพลาใจสมาน
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2505 เพื่อเป็นเรือนรับรองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมพระบรมวงศานุวงศ์ เป็นการส่วนพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินต้น ที่วัดเจ้าเจ็ดใน เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505

ภาพ 35-36-37 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินมาที่วัดเจ้าเจ็ดใน
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

ภาพ 38 พลับพลาใจสมานเมื่อครั้งเป็นเรือนรับรองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ที่มา: แก้วใจ แซ่กอ. วันที่ 2 พฤษภาคม 2559.

และตั้งแต่นั้นมา ทางวัดเจ้าเจ็ดในได้ถือวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาทอดพระกฐินต้น ซึ่งตรงกับวันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12 ได้จัดงานแห่พระพุทธรูปไปตามลำคลองเจ้าเจ็ดมุงสู่วัดกระโตงทอง โดยมีขบวนเรือร่วมแห่ที่สวยงาม และเมื่อกลับจากวัดกระโตงทองแล้ว ก็จัดให้มีการถวายพระพรพระบรมสาทิสลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ในพลับพลาใจสมาน เพื่อเป็นพุทธบูชา และราชานุสรณ์ จนมาถึงปัจจุบันนี้

ภาพ 39 พลับพลาใจสมาน
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

5) ประวัติวัดกระโดงทอง

ภาพ 40 พระอุโบสถ วัดกระโดงทอง

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ตั้งอยู่เลขที่ 1 บ้านปลายนา หมู่ที่ 7 ต.บ้านโพธิ์ อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายมีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 25 ไร่ 43 ตารางวา

อาณาเขต ทิศเหนือและทิศใต้ ติดต่อกับทางสาธารณะ

ทิศตะวันออกและตะวันตก ติดต่อกับแม่น้ำน้อย

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ 23 ไร่ 2 งาน 32 ตารางวา โฉนดเลขที่ 8217 พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำโอบล้อมทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก

ปูชนียวัตถุ

มีพระประธานในอุโบสถ และหลวงปู่พระพุทธรูปรูปพระประธานประดิษฐานอยู่ในพระปรางค์ วัดกระโดงทองสร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 2400 เล่ากันว่าพ่อค้าสำเภา ได้มาดำเนินการจัดสร้างโดยใช้เสากระโดงเรือปักหมายไว้เป็นสัญลักษณ์ ระยะแรกเรียก วัด "เสากระโดงทอง" ต่อมา คำว่าเสาหายไป คงเหลือเป็นนามวัดว่า "วัดกระโดงทอง" ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาครั้งหลัง วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2473

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/วัดกระโดงทอง>

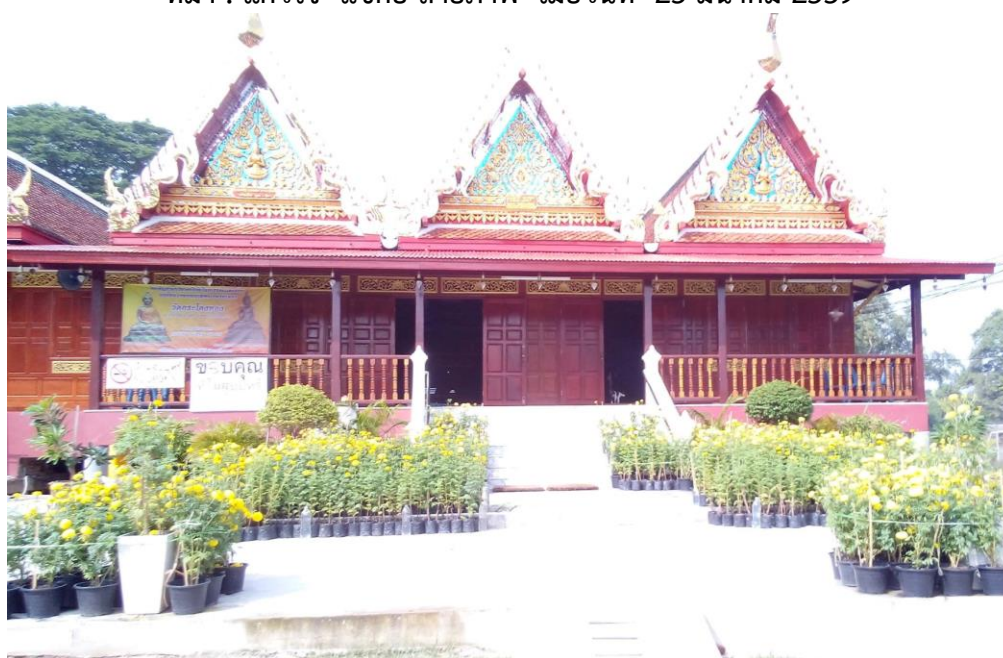

ภาพ 41 หลวงปู่เกสรวัดกระโดงทอง

ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 42 ซุ้มประตูวัดกระโดงทอง
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 43 ศาลาการเปรียญวัดกระโดงทอง
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

วัดอื่นๆในอำเภอเสนา

หลวงพ่อดโต วัดรางจระเข้

อุโบสถวัดบันไดช้าง

อุโบสถ วัดโพธิ์ (ลิง)

อุโบสถ วัดโคกเสือ

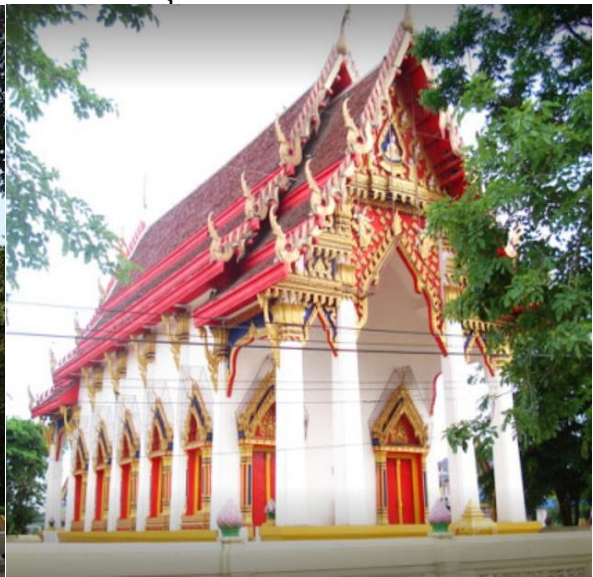
อุโบสถวัดใบบัว

อุโบสถวัดหัวเวียง

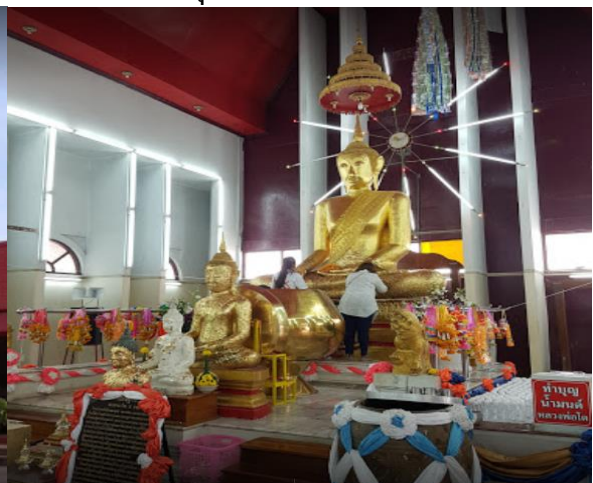
อุโบสถวัดยวต

อุโบสถวัดจรเข้ไล่

วัดมารวิชัย

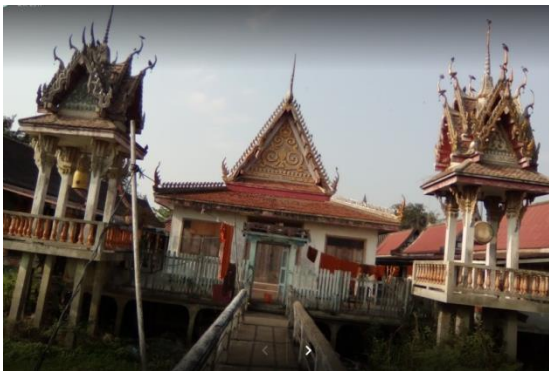
หลวงพ่อโต อุโบสถวัดโบสถ์ล่าง

วัดสามตุ่ม

วัดเกาะราชบุรีศรัทธาธรรม

วัดปิ่นแก้ว

วัดชานนา

วัดโคกเสือ

วัดบางกะทิง

ใบงานที่ 1

เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น

คำสั่ง

คำสั่ง ให้นักเรียนสืบค้นประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ มาอย่างน้อย
คนละ 1 วัด

This image shows a full page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page, typical of notebook or legal stationery. There are no margins, text, or other markings on the page.

ใบงานที่ 2

เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น

คำสั่ง

ให้นักเรียนจับคู่ข้อความให้ถูกต้อง

1. ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 5	ก. วัดสามกอ
2. เดิมชื่อวัดจันทร์คูหาवास	ข. วัดบ้านแพน
3. ภ.ป.ร.ประดิษฐานบนหน้าบันพระอุโบสถ	ค. วัดบางนมโค
4. หลวงพ่อยิ้ม	ง. วัดกระโคงทอง
5. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12	จ. วัดเจ้าเจ็ดใน
6. เสากระโคงเรือ	
7. วัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่น พ. ศ. 2533	
8. เดิมชื่อวัดฉ้อกามา	
9. พลัปปลาใจสมาน	
10. ภาพเมืองนรก 8 ขุม	
11. พระพุทธเกสร (องค์น้อย)	
12. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน อ้าย	
13. พระพุทธชินราชจำลอง องค์ที่3 ของประเทศไทย	
14. หลวงพ่อเพชรเป็นพระพุทธรูปศิลาแลง	
15. พระพุทธเกสร (องค์พี่)	
16. เดิมชื่อวัดนมโค	
17. โรงเรียนพระปริยัติธรรม	
18. หลวงพ่อโต	
19. รูปจำลองเจ้าอธิการคล้าย	
20. หลวงพ่อพูล	

ศาสนาคริสต์

ภาพ 47 บรรยายภาพวัดพระแม่มาเรียสมภพ บ้านแพน
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 48 วัดนักบุญยวงบัพติस्ता เจ้าเจ็ด
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ศาสนาอิสลาม

ภาพ 49 มัสยิดกอดีรียะห์(คลองชุด) หมู่ 2 ตำบลชายนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 50 โรงเรียนกอดีรียะห์หมู่ 2 ตำบลชายนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 51 มัสยิดฮาซานียะห์ หมู่ 2 ตำบลชายนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 52 มัสยิดนุรริฎวาน หมู่ 6 ตำบลชายนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ภาพ 53 มัสยิดมะหะหมัดเสนา ตำบลรางจระเข้
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ. 2 พฤษภาคม 2559

ด้านการศึกษา

อำเภอเสนา มีสถานศึกษาในระบบโรงเรียน 93 แห่ง ดังนี้
สถานศึกษาก่อนประถมศึกษา 39 แห่ง

ตัวอย่างสถานศึกษาก่อนประถมศึกษา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพ 54 ภาพกิจกรรมของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดบ้านแพน ต.สามกอ อ.เสนา
ที่มา : web.facebook.com/ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดบ้านแพน

ภาพ 55 ภาพกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดกลาง ต.รางจระเข้ อ.เสนา
ที่มา : web.facebook.com/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดกลาง

ระดับประถมศึกษา 39 แห่ง

ตัวอย่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพ 56 โรงเรียนวัดสามกอ(วงศ์ประชารัฐ)
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 57 โรงเรียนวัดโพธิ์ (แจ่มวิทยาคาร)
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 58 โรงเรียนบ้านแก่วิทยาการ
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 12 แห่ง
 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ 3 แห่ง

ตัวอย่างสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สายสามัญ

ภาพ 59 โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์”
 ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559

ภาพ 60 โรงเรียนสาคลีวิทยา
 ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิชาชีพ 2 แห่ง

ภาพ 61 วิทยาลัยการอาชีพเสนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 62 วิทยาลัยเทคโนโลยีผดุงเสนาบบริหารธุรกิจ
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ด้านสาธารณสุข

อำเภอเสนามีโรงพยาบาลประจำอำเภอ 1 แห่ง คือโรงพยาบาลเสนาโรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง คือโรงพยาบาลศุภมิตรเสนา (ปัจจุบันได้ปิดให้บริการแล้ว)

ภาพ 63 โรงพยาบาลเสนาขนาด 160 เตียง
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

ภาพ 64 โรงพยาบาลศุภมิตรเสนา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน 16 แห่ง
ตัวอย่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในอำเภอเสนา

ภาพ 65 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโพธิ์
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559

ภาพ 66 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกระทุ่ม
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559

ใบงานที่ 3

เรื่อง โรงเรียนในอำเภอเสนา

คำสั่ง

ให้นักเรียนสืบค้นประวัติโรงเรียนที่นักเรียนเคยศึกษาอยู่อย่างน้อยคนละ 1 โรงเรียน และ
เขียนความรู้สึก หรือความประทับใจในโรงเรียนนั้น

[illegible]

การศึกษาวัฒนธรรม ประเพณีสำคัญของอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น

1. ประวัติการทำนาของชาวนาสมัยก่อนของเกษตรกรตำบลลาดงา อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

จากคำบอกเล่า ของนายทองใบ ยิ่งยง อายุ 76 ปี

อยู่บ้านเลขที่ 50 หมู่ 6 ลาดงา อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

นายทองใบ ยิ่งยง จะขอเล่า เรื่องการทำนาสมัยก่อนครั้งโบราณ ความเจริญไม่มี การเดินทางไปกรุงเทพหรืออยุธยาก็ลำบากมาก เมื่อผมอายุได้ 12 ขวบ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทางหลวง ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือต่อสูงๆเมื่อเรียนจบอายุประมาณ 12 ขวบ พ่อแม่มีอาชีพทำนามาตั้งบรรพบุรุษ ได้ช่วยพ่อแม่ทำนาเป็นอาชีพหลักของผม เริ่มฝึกหัดไถนาตั้งแต่อายุ 12 ปี สมัยก่อนใช้ควายในการทำนา เนื่องจากควายมีประโยชน์และมีบุญคุณกับชาวนามาก สมัยก่อนไม่มีเครื่องจักรกล ทุกบ้านจะเลี้ยงควายเป็นหลัก ใช้ควายไถนา และได้เลี้ยงควายครบครัน คือ ตัวที่มากอายุมากๆ อายุ 9-10 ปี ก็จะแบ่งขาย ลูกควายอายุ 2-3 ปี ก็ไว้ใช้งานได้ พ่อแม่ควายออกมาก็ฝึกใหม่ ซึ่งเป็นการหารายได้เสริมของครอบครัวได้อีกทางหนึ่งผมทำนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 สมัยนั้นข้าวเกวียนละ 220 บาท ใช้ถึง 20 ลิตรตวงเกวียนละ 450 บาท ไม่ได้ใช้ซังก็โลกร้อนอย่างปัจจุบัน การทำนาสมัยก่อนเมื่อผมยังเด็กๆออกไปทำนากับพ่อแม่ตั้งแต่ตี 4 ตี 5 สว่างก็เริ่มไถนา จะกลับเข้าบ้านก็มืดค่ำแล้ว ในสมัยนั้นการเกี่ยวข้าวใช้ลงแขกเกี่ยวข้าว ช่วยกันเกี่ยวโดยไม่มีการจ้างใดๆ ทั้งสิ้น เกี่ยวแล้วก็ตากให้แห้ง แห้งแล้วก็มัดเป็นพ่อนและหามมารวมกันไว้ที่กลางนา แล้วนำซังมาปัดไว้ไม่ให้ตากแดดตากฝน เมื่อเกี่ยวเสร็จสิ้นแล้วได้ใช้ควายที่เลี้ยงไว้ ใช้ล้อเลื่อนจากข้าวเข้าบ้าน เลื่อนที่เทียมควายนั่นลากข้าวได้ครั้งละ 10 พ่อน ต่อ 1 ตัว ใครมีควายมากก็จะลากข้าวได้มาก ใครมีควายน้อยก็จะลากน้อย แล้วนำมากองรวมไว้ใกล้ๆ บ้าน เรียกว่า **กองพะ** เมื่อข้าวไว้ในลานเรียบร้อยละ ก็จะมีการรับขวัญข้าว รับขวัญแม่โพสพ บางบ้านก็นิมนต์พระมาทำบุญลานตามประเพณีโบราณ เมื่อเสร็จจากการทำบุญลานข้าวเรียบร้อยแล้ว ก็เตรียมทำยุ่งฉางเก็บข้าวตามได้ถุนบ้าน ที่เก็บไว้ได้นานเนื่องจากได้เกี่ยวตากลายไว้ตามทุ่งนาแล้ว เมื่อนวดและฝัดซีสืบ แล้วก็เก็บไว้ในยุ้งฉาง ส่วนที่จะใช้เงินแบ่งขายเอาแต่พอใช้ ส่วนที่เหลือเก็บไว้ตวงขายให้ผู้มาซื้อ ตอนหัวน้ำขึ้นช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน ของทุกปี เมื่อเหลือจากที่ขายไปแล้วเก็บเอาข้าวเปลือกไว้สีกิน หรือซ่อมกิน ในสมัยโบราณไม่ได้ซื้อข้าวกิน เก็บข้าวที่นาเอาไว้สีข้าวกินเอง เนื่องจากการทำนาในสมัยก่อนไม่ได้ใช้ปุ๋ยและไม่ได้ใช้ยาสารเคมีฉีดฆ่าแมลงหรือฉีดยาฆ่าหญ้า ทั้งสิ้น เพราะชาวบ้านนิยมเก็บข้าวไว้กินเอง การทำนานั้นถ้าหาญารักใช้มือตายหญ้าของใครของมันไม่ใช้ยาฉีด

ต่อมาสมัยประมาณ พ.ศ. 2518 จะตวงข้าวได้บ้านละ 2000-3000 บาท บางบ้านที่ทำนามากก็ได้ถึง 5,000 บาท ขณะนั้นมีเงินหาซื้อของกินยากเนื่องจากตลาดอยู่ห่างไกลจากบ้านไม่เหมือนปัจจุบัน จะรับประทานอาหารหวาน ก็จะได้กินเมื่อวันพระวันโกนหรือวันหยุดการทำนา ไม่มีการซื้อกิน ทำกิน

กันเองทั้งนั้น เด็กๆ สมัยนั้นหยุดเรียนเฉพาะวันพระและวันโกน เท่านั้นไม่หยุดเสาร์อาทิตย์ เหมือนปัจจุบัน เด็กๆทุกคนต้องช่วยพ่อแม่ทำมาหากินเหมือนกันทั้งนั้น เพราะว่าสมัยก่อนพวกเขาเด็กๆ ไม่รู้ว่าจะทำอะไร ต้องช่วยพ่อแม่ทำนา และคนสมัยนั้นไม่ค่อยเจ็บไข้ เนื่องจากมีงานทำเป็นประจำทั้งกลางวันและกลางคืน ก็ไม่ได้พักและโรงพยาบาลก็ไม่มี การเจ็บไข้ได้ป่วยก็พึ่งหมอชาวบ้าน สมัยก่อนเป็นไข้หวัดหรือที่เรียกกันว่าไข้วัดหัว ตื่นขึ้นเช้าพ่อแม่ให้ดื่มน้ำ พอโผล่พ้นน้ำให้ทุบท้ายทอย 2-3 ครั้งใช้กัหยาย สมัยก่อนลำบากมากๆ สมัยนั้นทองบาทละ 400 บาท ข้าวเหนียวละ 400 กว่าบาทแสนจะยากลำบาก พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ก็เก็บเงินซื้อไร่ซื้อนากัน เขาบอกว่าเป็นทรัพย์สมบัติที่ถาวร ใครที่มีที่นา ถือว่ามีที่ทำมาหากินที่ดีแล้ว ความลำบากของคนสมัยก่อนใช้ฟันหุงข้าวแต่ต่อมาก็ใช้ถ่านหุงข้าว เวลาฝนตกชุดพื้นเปียกไฟก็ติดยาก การจะได้ข้าวแต่ละมือแสนลำบากมากๆ คนสมัยก่อนยังเลี้ยงลูกหลานมาได้ขนาดนี้

ภาพ 67 การไถนาในอดีต จะใช้ความไถนา
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

ภาพ 68 การดำนาในอดีต
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

ภาพ 69 ภาพการเกี่ยวข้าวในอดีต
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเสนา. 2559

ภาพ 70 การนวดข้าวในอดีตใช้ควายนวดข้าว

ที่มา : <https://www.matichon.co.th/news/482266>

แต่มาปัจจุบันนี้คนเราหมักใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลซึ่งเป็นเครื่องทุ่นแรง ซึ่งจะทำให้เบาแรง แต่ตรงกันข้ามทำให้คนบางคนไม่เป็นคนขยัน มานะ อดทน เหมือนคนสมัยก่อน การทำงานชอบทำงานมือไม่เปื้อน ไม่เหมือนสมัยก่อน อดทน เนื่องจากพ่อแม่สมัยนี้รักลูกมากเกินไป ทำให้เด็กรุ่นหลังไม่มีความมานะอดทนในการงาน เนื่องจากพ่อแม่ไม่ใช้ลูก โบราณกล่าวว่ารักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี เขาเปรียบเทียบว่าให้ตัดไม้อ่อน ถ้าแก่แล้วจะตัดไม่ได้ ปัจจุบันนี้ผมก็ยังทำนาปี เหมือนเดิม ปีหนึ่งทำได้ 1 ครั้ง เริ่มทำนาเป็นจำนวนมากๆ เมื่อปี 2541 ทำประมาณ 1,800ไร่ จนถึงปัจจุบัน ปีหนึ่งมีรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว มีรายได้ปีหนึ่งนับล้านบาท โดยใช้ภูมิปัญญาในตัวเราสมัยเก่าบวกกับเครื่องเทคโนโลยีเครื่องทุ่นแรง สมัยใหม่แรงสมัยใหม่มาช่วยผ่อนแรงบ้าง

ภาพ 71 การไถนาโดยรถแทรกเตอร์
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 5มิถุนายน 2559

ภาพ 72 การใช้รถดำนาในปัจจุบัน
ที่มา : <https://www.kubota.com>

ภาพ 73 การใช้รถเกี่ยวข้าวในปัจจุบัน
ที่มา : <https://www.kubota.com>

ภาพ 74 ผลผลิตการทำนาที่ตำบลลาดงา อำเภอสiena จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : แก้วใจ แซ่กอ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 5มิถุนายน 2559

ผู้สัมภาษณ์ นางอรทัย พลสวัสดิ์ นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว. 2558

เรื่อง ประวัติการทำนาของชาวนาส้มก่อนของเกษตรกร

คำสั่ง ให้นักเรียนอธิบายวิธีการทำนาในสมัยก่อนมาพอสังเขป

[illegible]

2. ประเพณีแห่เรือพระ”พระพุทธรุเศร” ณ วัดเจ้าเจ็ดในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากคำบอกเล่า ของพระครูเสนาคณานุรักษ์ ปัจจุบันเจ้าอาวาสวัดเจ้าเจ็ดใน อายุ 79 ปี
ที่อยู่วัดเจ้าเจ็ดในเลขที่ 34 หมู่ที่ 3 ตำบลเจ้าเจ็ด อำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประวัติความเป็นมาของงานประเพณีแห่เรือพระ”พระพุทธรุเศร”ด้วยวัดเจ้าเจ็ดใน เป็นวัดที่เก่าแก่วัดหนึ่งซึ่งอยู่นอกเมืองอยุธยา ตั้งอยู่ริมคลองเจ้าเจ็ด ซึ่งเป็นเส้นทางลำน้ำที่จะไปจังหวัดสุพรรณบุรีสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา และวัดเจ้าเจ็ดใน มีระพุทธรูปองค์หนึ่ง ซึ่งปั้นด้วย “เศรดอกไม้ผสมกับรัก”

โดยหลวงพ่อบุณมี จันทรศมี (ซึ่งเป็นพรอาจารย์ของหลวงพ่อยิ้ม) เป็นผู้สร้างพระพุทธรุเศรไว้ที่วัดเจ้าเจ็ดใน ขึ้นเป็นองค์แรก ต่อมาหลวงพ่อบุณมี จันทรศมี ได้สร้างพระปรารค์ที่วัดกระโตงทอง จึงได้อัญเชิญพระพุทธรุเศรของวัดเจ้าเจ็ดในไปประดิษฐานที่พระปรารค์ วัดกระโตงทอง

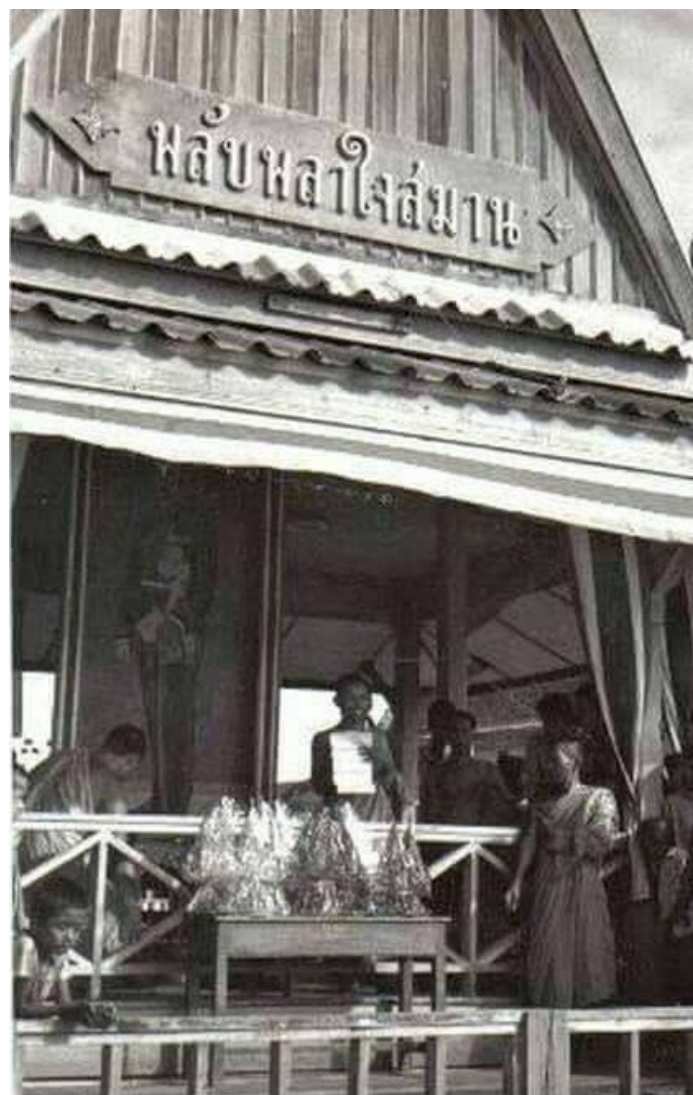
เมื่อปี พ.ศ. 2444 หลวงพ่อบุณมี จันทรศมี ได้มาสร้างพระปรารค์ขึ้นอีกองค์หนึ่งที่วัดเจ้าเจ็ดใน แล้วได้อัญเชิญพระพุทธรุเศรที่วัดกระโตงทอง กลับมาประดิษฐานในพระปรารค์วัดเจ้าเจ็ดใน ซึ่งในการอัญเชิญพระพุทธรุเศรกลับไปวัดเจ้าเจ็ดในนั้นจะเดินทางโดยทางเรือเนื่องจากสมัยก่อนการสัญจรโดยทางน้ำจะสะดวกมาก ได้มีการจัดขบวนเรือแห่ไปรับแล้วอัญเชิญพระพุทธรุเศรมาประดิษฐาน ณ วัดเจ้าเจ็ดในนับตั้งแต่นั้นมาทางวัดเจ้าเจ็ดในได้จัดงานแห่พระพุทธรุเศรเป็นประจำทุกปี ประชาชนได้ยึดถืองานแห่เรือพระ”พระพุทธรุเศร”เป็นงานประเพณีสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ และในแต่ละปีที่จัดงานจะมีเรือพายติดตามร่วมขบวนแห่เรือพระมากกว่า 50 ลำ เป็นประจำทุกปี

ในอดีตงานประเพณีแห่เรือพระจะมีวัด 2 วัด นี้ จัดงานคือวัดกระโตงทอง จะจัดงานแห่พระวันขึ้น 2 ค่ำ เดือน 12 และวัดเจ้าเจ็ดในจะจัดงานแห่เรือพระในวันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมราชินีนาถ เจ้าฟ้าชายและเจ้าฟ้าหญิงทั้ง 4 พระองค์ เป็นการส่วนพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทอดถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเจ้าเจ็ดใน เมื่อวันจันทร์ที่ 5 พฤศจิกายน 2505 ตรงกับวันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12 วัดเจ้าเจ็ดใน จึงถือโอกาสเลื่อนวันแห่เรือพระ”พระพุทธรุเศร”มาตรงกับวันที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทอดกฐินคือ วันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ตามคำแนะนำของท่านเจ้าคณะจังหวัดฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในสมัยนั้นและเพื่อเป็นราชานุสรณ์ของประชาชน เพื่อให้ปวงประชาราษฎร์ได้มีโอกาสถวายบังคมพระบรมสาทิสลักษณ์ ณ พลับพลาใจสมาน วัดเจ้าเจ็ดใน อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

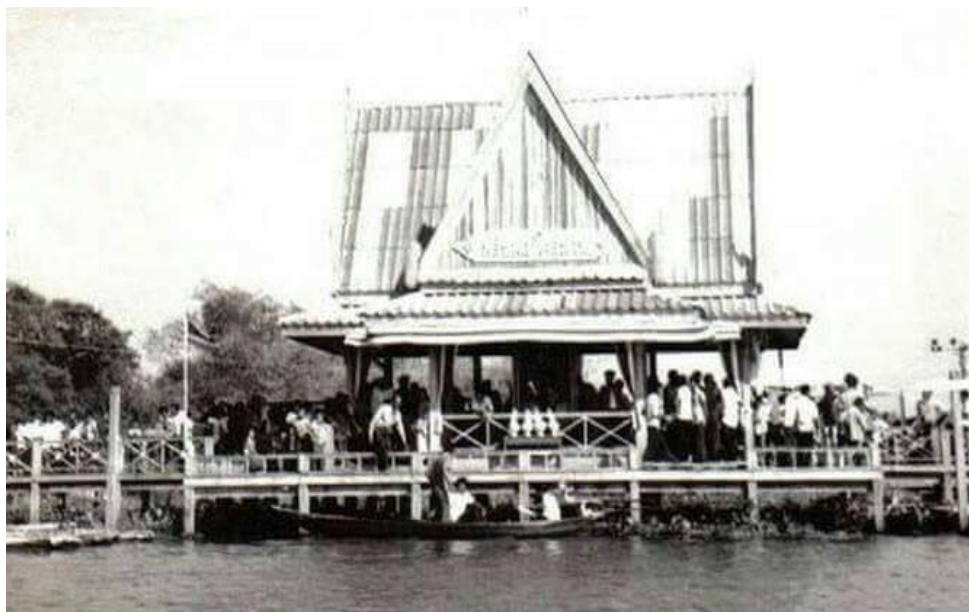
ผู้สัมภาษณ์ นางอรทัย ผลสวัสดิ์ นักวิชาการวัฒนธรรม 6 ว.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา(ส่วนอำเภอเสนา)

ภาพ 75 พลับพลาใจสมาน

ที่มา : งานประกวดภาพถ่ายของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

ภาพ 76 พลับพลาใจสมาน

ที่มา : งานประกวดภาพเก่าของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

ภาพ 77 แท่นพระพุทธเกสรในอดีต

ที่มา : งานประกวดภาพเก่าของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

3. ประเพณีแห่พระ “พระพุทธรูทเกสร” ณ วัดกระโดงทอง อำเภอสมนา จั้หวัดพระนครศรีอยุธยา

จากคำบอกเล่า ของนายมานนทน์ คาคานนทน์ อายุ 70 ปี

ที่อยู่ 29 เลขที่ 7 หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอสมนา จั้หวัด พระนครศรีอยุธยา

นายมานนทน์ (ลุงมหา)เล่าว่า ชาวบ้านในถิ่นนี้จะจัดงานประเพณีแห่พระ “พระพุทธรูทเกสร”มาตั้งแต่สมัยโบราณสืบเนื่องต่อกันมานานจนกลายเป็นประเพณีโดยไม่เคยขาดสักปีทีเดียววัดกระโดงทอง ตั้งอยู่บ้านปลายนาหมู่ที่ 7 อู่ริมคลอง ตำบลบ้านโพธิ์ อ.สนา จ.พระนครศรีอยุธยาเป็นวัดที่เก่าแก่วัดหนึ่งสร้างเมื่อ พ.ศ.2400 หลวงพ่อบุญมี จันทรศมี ซึ่งเป็นเจ้าอาวาส ได้สร้างพระปรารค์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2443 และได้อัญเชิญพระพุทธรูทเกสรซึ่งปั้นด้วยเกสรดอกไม้ผสมกับดอกกรัก ของวัดเจ้าเจ็ดในไปประดิษฐานที่พระปรารค์วัดกระโดงทองเมื่อปี พ.ศ. 2444 หลวงพ่อบุญมี จันทรศมีได้ไปสร้างพระปรารค์ขึ้นอีกองค์หนึ่งที่วัดเจ้าเจ็ดใน แล้วอัญเชิญพระพุทธรูทเกสร (องค์พี่) ที่วัดกระโดงทองกลับคืนไปประดิษฐานในพระปรารค์วัดเจ้าเจ็ดในดังเดิมซึ่งการอัญเชิญพระพุทธรูทเกสรกลับวัดเจ้าเจ็ดในนั้นจะไปทางเรือได้มีการจัดขบวนเรือแห่มารับไปประดิษฐาน ณ วัดเจ้าเจ็ดใน และต่อมาเมื่อปี 2444 หลวงพ่อบุญมีได้สร้างพระพุทธรูทเกสรขึ้นมาใหม่อีก องค์หนึ่ง (องค์น้อง) ซึ่งจะประดิษฐานไว้ในพระปรารค์ วัดกระโดงทอง นับตั้งแต่นั้นมาชาวบ้านวัดกระโดงทองได้จัดงานแห่พระพุทธรูทเกสรเป็นประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง ครั้งที่1 จัดขึ้น 2 ค่าเดือน12 เป็นวันแห่ขึ้น 3 ค่าเป็นวันไหว้ ครั้งที่ 2 จัดขึ้น 14 ค่าเดือน15 ค่าเป็นวันไหว้ ประเพณีแห่พระโดยทางเรือจึงทำกันมาเป็นประเพณีสืบทอดต่อกันมาเรื่อยๆแต่ละปีจะจัดงานใหญ่โต มีชาวบ้านนำเรือพาย เรือมาดูมาร่วมแห่สองฝั่งคลองจะเต็มไปด้วยเรือพายที่มาร่วมขบวนแห่พระเป็นมากมายเป็นประจำทุกปี บางปีก็มีการประกวดเรือพายความสวยงาม ในสมัยก่อนจะมีการคมนาคมทางเรือ ไม่สะดวก ชาวบ้านวัดกระโดงทองจึงจัดเป็นขบวนแห่มากมาย มากกว่า50 ลำเกสรไปเยี่ยมองค์พี่วัดเจ้าเจ็ดใน และให้ประชาชนตามบ้านได้สักการบูชา แต่ถึงจะเป็นขบวนรถแห่พระชาวบ้านวัดกระโดงทองก็นำรถไปกันเป็นจำนวนมากไปร่วมขบวนแห่เหมือนกับเรือกันจำนวนมากในอดีตที่ผ่านมางานประเพณีแห่พระของวัดเจ้าเจ็ดในกับวัดกระโดงทอง 2 วัดนี้จะจัดงานเป็นประจำทุกปี นับเป็นงานประเพณีสืบทอดต่อมาเป็นประจำทุกปีตลอดมา

ภาพ 78 แท้พระพุทธรูปในอดีต

ที่มา : งานประกวดภาพเก่าของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

นายวิทยา ผิวผ่อง ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นประธานในพิธีอัญเชิญองค์หลวงพ่อพระพุทธรูป จากวัดกระโถงทอง ลงขบวนเรือทรงหลวงพ่อพระพุทธรูปทางน้ำถวายเป็นพุทธบูชาที่วัดเจ้าเจ็ดใน อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

ภาพ 79 นายวิทยา ผิวผ่อง ปิดทองหลวงพ่อพระพุทธรูป

ที่มา : [http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนา/ร่วมแห่ “หลวงพ่อพระพุทธรูป”](http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนา/ร่วมแห่+หลวงพ่อพระพุทธรูป). 2556

ภาพ 80 การจัดพิธีอัญเชิญองค์หลวงพ่อพระพุทธรูปลงขบวนเรือ
ที่มา : [http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนาร่วมแห่ “หลวงพ่อพระพุทธรูปลงขบวนเรือ”](http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนาร่วมแห่%20หลวงพ่อพระพุทธรูปลงขบวนเรือ). 2556

ภาพ 81 ขบวนเรือแห่หลวงพ่อพระพุทธรูปลงน้ำถวายเป็นพุทธบูชาจากวัดกระดังงา
ไปที่วัดเจ้าเจ็ดใน
ที่มา : [http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนาร่วมแห่ “หลวงพ่อพระพุทธรูปลงน้ำถวายเป็นพุทธบูชาจากวัดกระดังงาไปที่วัดเจ้าเจ็ดใน”](http://www.manager.co.th/ข่าวชาวเสนาร่วมแห่%20หลวงพ่อพระพุทธรูปลงน้ำถวายเป็นพุทธบูชาจากวัดกระดังงาไปที่วัดเจ้าเจ็ดใน). 2556

เรื่อง ประเพณีแห่เรือพระ “ พระพุทธเกสร ” ณ วัดเจ้าเจ็ดใน และวัดกระโถงทอง

[illegible]

4. ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียงอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากคำบอกเล่า ของนายไสว สนธิ อายุ 69 ปี

บ้านเลขที่ 52 หมู่ 11 เทศบาลตำบลหัวเวียง อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

นายไสวเล่าว่า ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นตำบลที่มีผู้ประกอบอาชีพเมรุลอยมากที่สุด เป็นแหล่งเมรุลอยที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันการสร้างเมรุลอยให้เช่าใช้ประกอบพิธีในงานฌาปนกิจศพเมรุลอยเป็นสถาปัตยกรรมไทยประเพณีที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานชั่วคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ เมื่อหมดความต้องการใช้งานแล้วก็รื้อถอนไปใช้งานในที่แห่งใหม่ได้ จึงจำเป็นต้องออกแบบให้สร้างง่าย รื้อสะดวก ไม่มีรากฐานยึดติดลงไปในดินแต่ต้องแข็งแรง รองรับการใช้งานได้อย่างเหมาะสม และมีความถูกต้อง สวยงามตามลักษณะของสถาปัตยกรรมไทยประเพณีด้วย นับว่าชาวบ้านในตำบลหัวเวียงหลายคน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านตำบลหัวเวียงมาก ซึ่งเนื่องจากการใช้ความรู้ ความสามารถและสติปัญญาในการคิดค้นหรือครุพักลักจำประกอบกับพื้นฐานช่วงเมรุแต่ละคนจะมีความสามารถในการแทงหยวกมาก่อนด้วย และเจ้าของเมรุลอยบางคนก็สืบทอดมาจากบรรพบุรุษของตนเองบ้าง จึงทำให้ผู้ประกอบอาชีพเมรุลอยสามารถสร้างรายได้ให้กับเจ้าของเมรุลอยและเครือญาติของผู้ทำกิจการเมรุลอยได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะในระยะเวลาที่คนนิยมจัดงานฌาปนกิจศพ คือประมาณเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือนกรกฎาคม ซึ่งเรียกว่าฤดูแล้งเมรุลอยหัวเวียงแต่ละราย มีผู้มาเช่าติดต่อกันในหลายจังหวัด จนทำให้ช่างและคนงานประจำเมรุลอยเกือบไม่มีเวลากลับบ้านพักที่ตำบลหัวเวียงเมรุลอยในตำบลหัวเวียง ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นครั้งแรกเมื่อใด แต่กลุ่มพวกเราที่สร้างเมรุลอยในตำบลหัวเวียงเริ่มสร้างครั้งแรกประมาณ พ.ศ.2480 ในงานปลงศพโยมแม่ของหลวงพ่ोजေးเจ้าอาวาสวัดประดู่โลกเชษฐ์ ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง คือ พระอาจารย์เทียม พระสงฆ์จากวัดกษัตราธิราชซึ่งช่างที่ร่วมสร้างเมรุในขณะนั้นมีนายสาย ฤกษ์โฆษสำหรับพระอาจารย์เทียม เคยสร้างเมรุ 3 ชั้นยอดเดียวใช้ในการเผาศพที่วัดกษัตราธิราชในสมัยที่ยังไม่มีเมรุปูนถาวร แต่หลังจากที่สร้างเมรุถาวรขึ้นแล้ววัดกษัตราธิราชจึงเลิกใช้เมรุลอยหลังที่พระอาจารย์เทียมสร้างให้วัดประดู่โลกเชษฐ์นั้น หลังจากเสร็จงานแล้วทางวัดจึงเก็บรักษาไว้ให้วัดต่างๆ ในอำเภอเสนาอำเภอใกล้เคียงยืมไปใช้ในการเผาศพโดยมีนายสาย ฤกษ์โฆษ เป็นผู้ดูแลรักษา โดยใส่เรื่อนำมาจอดไว้ที่วัดบันไดช้าง ลักษณะของการให้บริการเป็นการช่วยงานกันมากกว่าการให้เช่า จนเป็นที่นิยมสำหรับงานศพพระสงฆ์เกือบทุกวัดในท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง หลังจากเมรุลอยหลังแรกทำใช้เผาศพโยมแม่หลวงพ่ोजေးได้ให้บริการเผาศพสมภารวัดต่างๆในละแวกใกล้เคียง และได้ใช้เป็นเมรุในการเผาศพพระสุวรรณวิมลศีล ร่องเจ้าอาวาสวัดบันไดช้าง หลังจากนั้นขาดผู้ดูแลรักษา นายชม สุพรรณมี ซึ่งนับว่าเป็นเจ้าของเมรุลอยรายแรกของตำบลหัวเวียง

จึงนำมาปรับปรุงเป็นเมรุชั่วคราวสำหรับให้ชาวบ้านเช่าใช้ในการเผาศพญาติผู้ใหญ่ของตน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของนายชมมีอิทธิพลทำให้เกิดผู้ประกอบการอาชีพเมรุลอยกันเพิ่มขึ้น เช่น นายสาคร อรรถจรูญ นายเผือด กิจชนม์ นายสิน ทรัพย์กล้าทั้งยังส่งผลให้ชาวบ้านที่อาศัยในบริเวณวัดโบสถ์(ล่าง) ซึ่งเป็นวัดใกล้เคียงกับตำบลหัวเวียง สร้างเมรุลอยขึ้นบ้าง เช่น เมรุลอยของนายลำจวน วงศ์พานิช และ พระพยางค์ วงศ์พานิช แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเมรุลอยที่สร้างในระยนี้ต่างเป็นเมรุลอยยอดเยี่ยมทั้งสิ้น ผู้ประกอบการอาชีพเมรุลอยในตำบลหัวเวียงในระยะแรกๆ นั้นเป็นเพียงการประกอบอาชีพเสริมอาชีพหลักคือการทำนาเท่านั้นอาชีพเมรุลอยยังไม่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เมรุลอยตำบลหัวเวียง เริ่มมีชื่อเสียงและจัดเป็นการประกอบอาชีพหลักด้วยการรวมตัวกันของกลุ่มลูกหลานและลูกศิษย์ของกษัตริย์ของกษัตริย์ของนายสาย ฤกษ์สาย ฤกษ์สาย ฤกษ์อุโฆษ ซึ่งต่างมีความรู้โฆษ ซึ่งต่างมีความรู้เรื่องเมรุลอยอยู่บ้างประกอบกับความสามารถในด้านช่างไม้ ช่างแกะสลัก ทำให้ช่างกลุ่มนี้ซึ่งประกอบด้วย นายแถม ฤกษ์โฆษ นายไสว สนธิ นายประสิทธิ์ กลมเกลี้ยง นายहनวน ทองสีจิต ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเมรุลอยเป็นอย่างมากเป็นระยะเวลาของการพัฒนาสู่อาชีพอย่างจริงจัง กล่าวกันว่าเป็นเมรุหัวเวียงหลังแรกที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากกว่าผู้ประกอบการอาชีพในรุ่นแรกๆ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งจากการประชาสัมพันธ์ของนายไสว สนธิ ซึ่งเป็นนักพูดที่มีความสามารถคนหนึ่ง ทำให้เมรุลอยหลังนี้รับงานได้มากตั้งแต่ยังปรังเมรุไม่เสร็จ ในขณะที่ นายอาบ สุขชาสุณี ซื้อเมรุต่อจากนายชม สรรณมี มาประกอบอาชีพซึ่งเป็นเมรุลอยยอดเยี่ยม จากนั้น ขายต่อให้นายแสวง อ่อนฉนวน ซึ่งนายแสวง ขายต่อให้นายหิรัญ(จรัญ) กิจเพชร นำไปปรับปรุงใช้ประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน หลังจากนั้นนายอาบซื้อเมรุต่อจากกลุ่มนายแถม ที่แยกตัวกันไปสร้างเป็นของตนเอง หลังจากเมรุ 4 หุ่นส่วนคือ นายहनวน นายประสิทธิ์ นายแถม และนายไสว สร้างชื่อเสียงให้กับเมรุลอยตำบลหัวเวียง และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมากขึ้นจนมีผู้ประกอบการอาชีพให้เช่าเมรุลอยเพิ่มขึ้น หุ่นส่วนทั้ง 4 จึงคิดแยกตัวกันสร้างเมรุลอยของตนเองประกอบกับเวลานั้นนายहनวนต้องการที่จะเลิกอาชีพนี้เพราะอายุมากแล้ว ทั้ง 4 คนจึงตกลงขายเมรุให้นายอาบ สุขชาสุณี แล้วแต่ละคนจึงสร้างเมรุของตนเองขึ้นใหม่ รูปแบบเมรุลอยในเวลานั้นยังคงเป็นเมรุลอยยอดเยี่ยม เช่น เมรุลอยหลังแรกของนายไสว สนธิเมรุลอยหัวเวียงได้แนวคิดในการสร้างเมรุลอย 5 ยอด จากงานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่บุญ อดีตเจ้าอาวาสวัดบางกระทิง พ.ศ. 2515 โดยเจ้าของเมรุ 5 ราย ประกอบด้วย นายประสิทธิ์ กลมเกลี้ยง นายสมัคร ควรแท้ นายแสวง อ่อนฉนวน นายอาบ สุขชาสุณี และนายแถม ฤกษ์โฆษ ต่างนำเมรุลอยของตนเองมาประกอบกันโดยเมรุของนายประสิทธิ์เป็นเมรุประธานตั้งอยู่กลางล้อมรอบด้วยเมรุหลังอื่นๆ 4 หลังเปรียบเหมือนกับเมรุทิศ รูปแบบของเมรุในสมัยนั้นยังคงเป็นรูปแบบคล้ายกับเกือบทุกหลัง ต่อมาเจ้าของเมรุลอยทุกคนจึงพัฒนาเมรุลอยของตนเป็นเมรุลอย 5 ยอด และ 9 ยอด ตามลำดับหลังจากผู้ประกอบการ

อาชีพสร้างและให้เช่าเมรุลอยประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพจนพัฒนาเมรุของตนเองเป็นเมรุลอย 5 ลอย และ 9 ยอดขึ้นตามลำดับ ทำให้มีผู้สนใจประกอบอาชีพเมรุลอยในระยะเวลาต่อมา เช่น นายวิชัย บุญพยัคฆ์ ครูดนตรีไทยและนักการเมืองท้องถิ่นเริ่มประกอบอาชีพเมรุลอยโดยรับช่วงต่อจากพี่ชายที่เสียชีวิต นายหิรัญ (จรัญ) กิจเพชร ชื้อเมรุต่อจากนายแสง อ่อนฉนวน นำมาปรับปรุงเพิ่มเมรุทิศ เรือนสวด เป็นเมรุ 9 ยอดที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน นายสุเทพ ควรแท้ อดีตผู้ใหญ่บ้านซื้อเมรุต่อจากอาคือ นายสมัคร นำมาปรับปรุงใหม่ใช้ในการประกอบอาชีพ ปัจจุบันนายสุเทพ เสียชีวิตแล้ว นางอุบล ควรแท้ ภรรยาจึงเป็นผู้ดูแลกิจการเมรุลอยแทน นายยงยุทธ พวงลำเจียก เริ่มต้นการประกอบอาชีพด้วยการเป็นช่วงประจำเมรุลอยของนายสาคร อรรถจรรยา หลังจากมีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์มากขึ้นจึงเลื่อนขึ้นหัวหน้าคนงาน จนสามารถซื้อเมรุลอยหลังเก่าของนายสาครมาปรับปรุงและประกอบอาชีพให้เช่าเมรุลอยด้วย นายเมี้ยน แดงใหญ่ เคยเป็นคนงานตั้งเมรุหลายหลัง มีความต้องการสร้างเมรุเป็นของตนเอง นับว่าเป็นผู้สร้างและให้เช่าเมรุลอยรายสุดท้ายของตำบลหัวเวียง เจ้าของเมรุลอยหัวเวียง ได้ประกอบอาชีพเมรุลอยมาแล้วในอดีต จนกระทั่งเมรุลอยของตำบลหัวเวียงได้รับการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบมาเป็นระยะ ทำให้เจ้าของเมรุลอยต่างประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงมีผู้สร้างเมรุลอยให้เช่าหรือเปลี่ยนเจ้าของกันเป็นระยะ กลุ่มเจ้าของเมรุลอยที่เป็นช่างรุ่นเก่า ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้วหลายราย ช่างกลุ่มนี้ผ่านการฝึกฝนปฏิบัติจนเกิดความรู้ ความชำนาญในการเขียนลายดอกลายในลักษณะของศิลปะพื้นบ้านโดยวิธีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความรู้ ความชำนาญในการเขียนลายดอกลายในลักษณะของศิลปะแกะสลักและการเป็นช่างไม้มาก่อน ศิลปกรรมไทยของช่างรุ่นนี้ยังคงปรากฏอยู่ในเมรุลอยของตนเองและเมรุลอยอีกหลายๆ หลังที่ขอลายไปใช้ ช่างในรุ่นนี้ประกอบด้วยนายहनวน ทองสีจัด นายวีระ กิจชนม์ (ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลสำคัญผู้หนึ่งของช่างแกะสลักตำบลหัวเวียง ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) นายเหรียญ กิจสุทธิ นายอดุลย์ กิจชนม์ นายแถม ฤกษ์โฆษ นายไสว สนิ และนายสาคร อรรถจรรยา ถึงแม้ของเมรุลอยในรุ่นนี้ อย่าง นายอาบ สุขชาสุณี จะไม่มีพื้นฐานทางศิลปกรรมก่อนแต่เมื่อประกอบอาชีพนี้ทำให้ต้องศึกษาสถาปัตยกรรมไทย ลายไทย เพื่อควบคุมช่างปรุงเมรุให้ทำงานตรงตามความต้องการของตนเองได้ กลุ่มลูกหลานเมรุลอยที่เป็นช่างรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นทั้งเจ้าของเมรุลอยรุ่นใหม่และลูกหลานเจ้าของเมรุลอย บางรายมีความสนใจเรื่องศิลปกรรมในเมรุลอย และบางรายมีหน้าที่ต้องศึกษาและปฏิบัติงานศิลปกรรมในเมรุลอยเนื่องจากเป็นอาชีพของตนเองหรือของบรรพบุรุษช่างรุ่นนี้หากเรียงตามลำดับประสบการณ์ในการทำงานศิลปกรรมประจำเมรุลอย สามารถเรียงตามลำดับได้ตั้งเริ่มจากผู้ที่มีอาวุโสมากที่สุด ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรมในเมรุลอยมากที่สุดคือ นายเหรียญ กิจสุทธิ ต่อจากนั้นจึงเป็นนายธเนศ สนิ นอกจากนั้นเป็นลูกหลานเมรุที่ต้องรักษาอาชีพของตนไว้ ได้แก่ นายสุพล สนิ นายประทีป ฤกษ์โฆษ นายพรชัย ฤกษ์สงเคราะห์ นายอัศร สุขชาสุณีนายบุญเลิศ แดงใหญ่ ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่มีความรู้ในเรื่อง

ศิลปกรรมไทยในนี้เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่องานศิลปกรรมไทยในเมรุลอยหัวเวียงปัจจุบันนี้คือ นายวินัย กิจสุทธิ และนายธเนศ สนิธิ ซึ่งทั้งสองคนมีภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปกรรมในเมรุลอย นายวินัย กิจสุทธิ บุตรชายนายช่างเหรียญ กิจสุทธิ ช่างไม้ฝีมือดีของตำบลหัวเวียง นายวินัย ความเป็นช่างทางศิลปกรรมไทยในสายเลือด ได้รับการถ่ายทอดความรู้ภายในครอบครัวและประสบการณ์ ความเป็นช่างที่มีอยู่ในสายเลือดสืบเชื้อสายมาจากญาติผู้ใหญ่ คือนายบุญ สร้างงานศิลปกรรมไว้ที่วัดต่างๆ มากมายโดยเฉพาะที่วัดยวด อ.เสนาเช่นธรรมาสน์ ตู้อพระพุทธรูปการเปรียญ ธรรมาสน์ของนายบุญ เป็นผลงานที่แสดงให้เห็นฝีมือทางด้านศิลปกรรมของช่างบ้านที่เลียนแบบศิลปกรรมหลวงได้อย่างสวยงาม โดยธรรมาสน์ของนายบุญจะสร้างคล้ายของหลวง นอกจากนั้นพ่อของนายวินัย คือ นายเหรียญ กิจสุทธิ เป็นช่างไม้ที่ความสามารถคนหนึ่ง ได้สร้างงานศิลปกรรมไว้ที่วัดบางกระทิงหลายอย่างด้วยกัน นายช่างเหรียญเป็นช่างออกแบบลายเมรุและช่างปรุงปรับเมรุของตำบลหัวเวียง โดยเป็นหุ่นส่วนของนายอาบ สุขหาสุณีออกแบบทรงจตุรมุขไว้และบุตรหลานมีโอกาสได้ใช้งานฉาบปนกิจศพ นายวินัย กิจสุทธิ มีความผูกพันอยู่กับการศิลปกรรมไทยตั้งแต่เล็ก ช่วยพ่อทำงานในการออกแบบ เขียนลายในระยะแรกเขียนลายโดยวิธีการเลียนแบบจากหนังสือลายไทย หลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย ทำให้เพื่อพูนความรู้ทางด้านโครงสร้างของงานสถาปัตยกรรมเพิ่มมากขึ้น เมรุลอยที่นายวินัยมีส่วนร่วมในการออกแบบลายไทย และออกแบบทรงสร้างคือ เมรุลอยของนายประสิทธิ์ เริ่มจากหลัง 5 ยอด ซึ่งเปลี่ยนลายจากไม้ไผ่ผสานเป็นลายพลุไม้ นายวินัยมีส่วนร่วมในการออกแบบลายบางส่วนเมรุลอยของนายอาบ สุขหาสุณี เมรุลอยของนายสุเทพ ควรแท้ เมรุลอยของนายศิริฤกษ์ กิจเพชร เมรุลอยของนายแถม ฤกษ์อุโฆษ และออกแบบซุ้มหน้างานให้เมรุลอยของนายยงยุทธ พวงลำเจียก ที่ซื้อเมรุมาจากนายสาคร ออกแบบรูปทรงและลวดลายให้นายสาคร อรรถจรูญ เมื่อสร้างเมรุหลังใหม่ และออกแบบเมรุลอยหลังที่สร้างใหม่ทั้งหลังของนายเมี้ยน แดงใหญ่ นายธเนศ สนิธิ นายธเนศเป็นบุตรชายนายไสว สนิธิ เจ้าของเมรุลอยรายสำคัญของตำบลหัวเวียง นายธเนศติดตามพ่อออกไปตั้งแต่เล็กจึงได้รับการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องเมรุลอยทั้งที่บ้านและนอกบ้าน เป็นการถ่ายทอดความรู้ในครอบครัว ซึ่งหากพิจารณาถึงบรรพบุรุษแล้วตระกูลของนายธเนศมีช่างปรุงเมรุคนสำคัญในอดีต นายสาย ฤกษ์อุโฆษ ซึ่งเป็นตาของนายไสว สำหรับนายไสวนับว่าเป็นช่างเมรุรุ่นแรกที่ใช้การแกะสลักลายไทยลงบนเนื้อไม้แทนติดลายด้วยไม้ฉลุของเมรุลอยรุ่นแรก จึงเป็นช่างที่ตีความสามารถมากคนหนึ่ง ความสามารถทางศิลปกรรมจึงมีอยู่ในสายเลือดเช่นกัน ประกอบกับญาติผู้ใหญ่ล้วนประกอบอาชีพเมรุลอยทำให้นายธเนศสนใจเรื่องการวาดเขียนตั้งแต่เล็กสามารถเขียนลายแทนนายไสวได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา นายธเนศจบการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านศิลปะ คือศิลปมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม จากวิทยาลัยศิลปากร ทำให้ระหว่างเรียนได้นำความรู้ในเรื่องลายไทยมาปรับปรุงเมรุลอยของตนเองให้มีการใช้ลวดลายอย่างถูกต้อง และยังให้ความช่วยเหลือเจ้าของ

เมรุลอยหลายๆ รายในการออกแบบลายให้เพื่อหารปรับปรุงซ่อมแซมเมรุลอย หลังจากจบการศึกษา นายธนศได้รับจ้าง ดร.ประภา ภัคดีโพธิ์ ออกแบบและสร้างเมรุ หลังใหม่เพื่อใช้ประในงานพระราชทานเพลิงศพสามี คือ ดร.มังกร ภัคดีโพธิ์ ที่จังหวัดขอนแก่น

ภาพ 84 พิธีพระราชทานเพลิงศพพระครูสุทธาจารย์วัตร(อ่ำ)โดยใช้เมรุลอย
ที่มา : งานประกวดภาพถ่ายของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

ภาพ 85 ประชาชนชาวอำเภอสรรคานิยมใช้เมรุลอยในการเผาศพ
ที่มา : งานประกวดภาพถ่ายของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

รายชื่อเจ้าของเมรุลอยและจำนวนเมรุลอยในตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เจ้าของเมรุลอย	จำนวนเมรุลอยให้เช่า (หลัง)			
	ยอดเดียว	5ยอด	9ยอด	รวม
1. นายแถม ฤกษ์อุโฆษ	1	2	1	4
2. นายไสว สนธิ	-	1	1	2
3. นายประสิทธิ์ กลมเกลี้ยง	-	-	1	1
4. นายอาบ สุขชาสุณี	-	-	1	1
5. นายสาคร อรรถจรรณู	-	-	1	1
6. นายวิชัย บุญพยัคฆ์	-	-	1	1
7. นายหิรัญ กิจเพชร	-	-	1	1
8. นายสุเทพ ควรแท้	-	-	1	1
9. นายยงยุทธ พวงลำเจียก	-	-	1	1
10. นายเมี้ยน แดงใหญ่	-	-	1	1
รวมเมรุลอยทั้งสิ้น				14

- นายแถม ฤกษ์อุโฆษ ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว นายประทีป ฤกษ์อุโฆษ บุตรชายเป็นผู้ดูแลกิจการเมรุลอย ภายใต้ชื่อ เมรุลอยปู่แถม หรือ เมรุลอยลุงแถม เช่นเดิม สถานที่ติดต่อ บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 9 ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - นายไสว สนธิ ปัจจุบันประกอบอาชีพนักการเมืองท้องถิ่นเป็น นายเทศบาลตำบลหัวเวียง นายสุพล สนธิ และนายธเนศ สนธิ บุตรชาย เป็นผู้ดูแลกิจการเมรุลอยและยังคงใช้ชื่อไสวเมรุลอย เช่นเดิม สถานที่ติดต่อบ้านเลขที่ 9/9 หมู่ที่ 9 ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - นายสาคร อรรถจรรณู เนื่องจากอายุมากขึ้นจึงมอบกิจการเมรุลอยให้นายพรชัย ฤกษ์สงเคราะห์บุตรเขย เป็นผู้ดูแล แต่นายสาครยังคงช่วยเหลือในด้านการออกแบบลายเพื่อการซ่อมแซม และให้ใช้ชื่อ เมรุลอยสาคร สถานที่ติดต่อ 51/1 หมู่ที่ 8 ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - นายสุเทพ ควรแท้ หรือผู้ใหญ่มืด เสียชีวิตไปหลายปีแล้วนางอุบล ควรแท้ภรรยาเป็นผู้ดูแลกิจการเมรุลอยและยังคงใช้ชื่อเมรุลอยสุเทพเหมือนเดิมเบอร์โทรติดต่อ โทร 035-396063
- การเช่าเมรุลอยจะกำหนดเป็นราคาค่าเช่าเมรุลอยพร้อมค่าบริการติดตั้งและการรื้อถอนโดยราคาขึ้นกับระยะทางซึ่งเริ่มจากตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนาดของเมรุลอย และจำนวนวันที่จัดงาน โดยประมาณค่าเช่าดังนี้

ประมาณราคาค่าเช่าเมรุลอย ที่ตำบลหัวเวียง(ต่อรองกับเจ้าของเมรุได้)

ระยะทาง(กิโลเมตร)	เมรุลอย	ราคา(บาท)	หมายเหตุ
1-100	ยอดเดียว	40,000	ราคานี้เป็นราคาสำหรับการเช่าเมรุลอยเพื่อใช้ในงานเผาศพเป็นเวลา 2 คืน 2 วันโดยเริ่มตั้งแต่ประกอบติดตั้งเมรุลอยเสร็จหากระยะเวลาเกินกว่าที่กำหนดราคาเพิ่มขึ้นวันละ 10% ของราที่ตกลง
	5 ยอด	75,000	
	9 ยอด	100,000	
101-200	ยอดเดียว	42,000	
	5 ยอด	78,000	
	9 ยอด	105,000	
201-300	ยอดเดียว	44,000	
	5 ยอด	81,000	
	9 ยอด	110,000	
301-400	ยอดเดียว	46,000	
	5 ยอด	84,000	
	9 ยอด	115,000	
401-500	ยอดเดียว	48,000	
	5 ยอด	87,000	
	9 ยอด	120,000	
501-600	ยอดเดียว	50,000	
	5 ยอด	90,000	
	9 ยอด	125,000	
601 กม.ขึ้นไป	ยอดเดียว	52,000	
	5 ยอด	95,000	
	9 ยอด	130,000	

ภาพ 86 เมรุลอยลุงแถม

ที่มา : <http://www.thaimeru.com/เมรุลอยลุงแถม>

ภาพ 87 ไสวเมรุลอย

ที่มา : <http://www.huawiang.go.th/otop>

ภาพ 88 สาคกรเมรุลอย

ที่มา : <https://web.facebook.com/สาคกรเมรุลอย>

ภาพ 89 เมรุลอยสุเทพ

ที่มา : <https://www.facebook.com/เมรุลอยผู้ใหญสุเทพติ่ม-ควรแท้>

ใบงานที่ 6

เรื่อง ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำสั่ง ให้นักเรียน ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และใส่เครื่องหมาย X ในหน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- 1. ตำบลที่มีผู้ประกอบอาชีพเมรุลอยมากที่สุด คือตำบลหัวเวียง
- 2. ศิลปะการแหงหยวกกล้วยใช้ในงานมงคลเท่านั้น
- 3. เมรุลอยเริ่มสร้างครั้งแรกในตำบลหัวเวียงประมาณปีพุทธศักราช 2480
- 4. เมรุลอยแรกของตำบลหัวเวียงใช้ในงานปลงศพโยมพ่อของหลวงพ่ोजေးเจ้าอาวาสวัดประดู่โลกเชษฐ์
- 5. ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้างเมรุลอยในตำบลหัวเวียง คือ พระสุวรรณ วัฒนศีล รองเจ้าอาวาสวัดบันไดช้าง
- 6. นายชม สุพรรณมี เป็นเจ้าของเมรุลอยรายแรกของตำบลหัวเวียง
- 7. ในการประกอบอาชีพเมรุลอยในตำบลหัวเวียงในระยะแรกเป็นเพียงอาชีพเสริม ส่วนอาชีพหลักคือการทำนา
- 8. เมรุลอยที่สร้างในระยะแรกของตำบลหัวเวียง คือ เมรุลอย 5 ยอด
- 9. เมรุลอย ตำบลหัวเวียงได้แนวคิดในการสร้างเมรุลอย 5 ยอด จากงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่บุญอดีตเจ้าอาวาสวัดบางกระทิง พุทธศักราช 2515
- 10. เมรุลอยยิ่งยอดมากราคาเช่าก็จะถูกลง

5. ประวัติแพปลับพลาราชการที่ 5 อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จาก นายสนิพนธ์ เอกยะติ เขียนลงหนังสือวัดสามกอนุสรณ์ จากพระราชนิพนธ์ของ ร.5

ตามหนังสือจดหมายเหตุของ แกมเฟอร์ ได้กล่าวถึงกรุงศรีอยุธยา เมื่อเข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชไว้ตอนหนึ่งว่า “รอบๆกรุง มีตำบล หมู่บ้าน มากด้วยกัน ลางแห่ง อยู่กันในเรื่องลอมมากกว่าบ้าน ลาละสองครัวสามครัวบ้าง และบ้างก็อยู่มากกว่านั้นโยกไปย้ายมา จอดอาศัยอยู่ที่โน้นบ้างที่นี้บ้างแห่ง ละชั่วคราวโดยเฉพาะเมื่อเวลาน้ำมากหรือมีงาน ก็ลอลำเที่ยวเร่ขายของเป็นอาชีพ” แพก็คือที่อยู่ของ คนไทย นอกจากบ้านเรือนที่อยู่บนบกแล้ว ก็มีเรือและแพที่อยู่ในน้ำอีกด้วยแพน้ำชื่อรวมๆ หมายถึง การนำเอาวัตถุที่ลอลน้ำได้ จะเป็นไม้หรือสิ่งอื่นใดก็ได้ แล้วนำมารวมๆ กันหลายๆ ให้ลอลเกาะกลุ่มกันใช้ เป็นพาหนะหรือที่อยู่อาศัยได้ และช่วยพยุงของที่หนักไม่ให้จมน้ำเราเรียกว่า “แพ” แพ มีมากมายทั้งใน กรุงและนอกกรุง ที่มากเป็นพิเศษที่บ้านเรานั้นแหละ มากมายเหลือเกิน มุ่งด้วยจากบ้าง แผลบ้าง หรือสังกะสี เป็นต้น ดังภาพที่ยกมาพอสังเขปเท่านั้นอำเภอเสนา เดิมชื่อนี้ชื่อ อำเภอเสนากลาง ตั้งครั้งแรก อยู่แถวๆ โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลเมืองเสนาริมน้ำปลายน้ำ ต่อมาย้ายมาตรงสามแยกที่อยู่ปัจจุบัน ก็มี เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับแพอีกเหมือนกัน ควรที่จะทราบข้อมูลเก่า ไว้บ้างพระยาโบราณราชธานินทร์ มีหนังสือกราบบังคมทูลรัชการที่ 6 ถึงประวัติอำเภอนี้ว่า“ที่ว่าการอำเภอเสนากลาง เดิมตั้งอยู่ในอ้อม แม่น้ำเก่า เยื้องปากคลองเจ้าเจ็ดข้าม แต่เป็นเครื่องก้ำมะลอชั่วคราว และครั้งนั้นในลำน้ำหน้าที่ว่า การอำเภอ ก็มีแพขายสินค้าจอดอยู่ราวสัก 15 หลัง ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2453 ที่ว่าการเดิมชำรุด ข้าพระพุทธเจ้าได้รับอนุญาตเงินการจรรให้ทำที่ว่าการอำเภอใหม่ ข้าพระพุทธเจ้าเห็นฯ ว่าที่ตั้งที่ว่าการ อำเภออยู่ ณ บัดนี้เป็นที่ดี ด้วยอยู่ในที่เว้นว่างแต่ที่น้ำลึก ซึ่งจอดแพไม่ได้ อีกประการหนึ่งด้วยพระมหา กรุณาธิคุณที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวงเกษตรธิการสร้างประตูน้ำขึ้นที่คลองเจ้าเจ็ด จังหวัด กรุงเก่า กับประตูน้ำคลองบางญี่ปุ่น จังหวัด สุพรรณบุรี และขุดพื้นคลองที่ตื้นเพื่อให้มีน้ำไว้ให้ราษฎร ใช้เรือใหญ่บรรทุกสินค้าไปมาได้ตลอดปีนั้น เป็นเหตุให้ท้องที่อำเภอนี้มีความเจริญสมบูรณ์มั่งคั่งขึ้นเป็น อันมาก” ถึงอย่างไร ใครๆก็เรียกอำเภอเสนาว่าบ้านแพนอยู่ดี ทั้งนี้คงไม่ใช่มีปลายหางแพน ซึ่งคล้าย ปลาทราย ขนาดย่อม ซึ่งเหมือนกับอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เดิมมีปลามาก ปัจจุบันหายาก เต็มที่ ทั้งนี้เพราะเรือบรรทุกน้ำตาลทำลายแหล่งที่อยู่ของปลามาก จึงหมดไป หรือย้ายที่อยู่อยุธยา เพราะศูนย์ศิลปาชีพมาตั้งอยู่ที่อำเภอบางไทร ทำให้ความบริบูรณ์ต่างๆ บังเกิดขึ้น เพราะพระบารมี ของล้นเกล้าโดยแท้อำเภอบางปลาม้า สมัยเก่าเขาชื่อว่า อำเภอโคกพราหมณ์ ไปถามชาวสุพรรณบุรี เอาเองก็แล้วกันที่เรียกว่า บ้านแพน ก็มาจาแพที่ยกขึ้นเป็นบ้าน ไปดูแถวเจ้าเจ็ด มีเยอะเยอะทีเดียว ส่วนคำว่า เสนาเห็นจะไม่ต้องแปล ทับศัพท์กันเลย เกี่ยวข้องกับทหารอยู่แล้ว ไม่ว่าเสนา หมู่ทหาร กองทหาร ไม่ว่าเราหรือใครๆ ก็รักทหารทั้งนั้น...ชาติจึงคงอยู่ได้...ร่วมด้วยทวยทหาร... แพปลับพลาลงนี้ เป็นมรดกของ นางสาวภา ฐิติวัฒนา ซึ่งเป็นหลานของหลวงวารีโยธารักษ์ (อ่วม) มีบรรพบุรุษอยู่ที่อำเภอ ผักไห่ ต่อมาย้ายมาทำการค้าขายที่บ้านแพน ภายหลังได้ถวายวัดสามกอนในนามร่วมสกุลดังนี้

ผ่องอักษร –สุวรรณพิมพ์ –ฐิติวัฒนา พร้อมพระพุทธรูป 1 องค์ คล้ายพระพุทธรูปชินราชขนาด 1 คืบ มีข้อแม้ว่า หากลั่นเกล้าหรือตัวแทนเสด็จมาที่วัดนี้อีกช่วยทูลเกล้าแทนเจ้าจงแพด้วย ได้ถวายแพ เมื่อ วันที่ 30 มกราคม 2513 เป็นต้น แพขนาดใหญ่มาก ภายในมีลวดลายสวยงาม เป็นไม้สักทอง ทั้งหลัง หนา 2 นิ้ว มีขนาดกว้าง 10 เมตร ยาวหรืออีก 12 เมตร ส่วนสูง 3.5 เมตร ห้องพระอยู่ตรงกลาง เตี้ยพระบรรทม เจ้าของแพขอไว้เป็นที่ระลึก หลังจากที่ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ได้เสด็จพระราชดำเนินแทน พระองค์เพื่อเปิดหน้าบัน ภ.ป.ร. และยกข้อฟ้าอุโบสถ ฯลฯ เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2528 แล้วทางท่านเจ้าอาวาสก็ถวายพระพุทธรูปดังกล่าวตามเจตนาของเจ้าของแพ

ต่อมาไม่นานก็พบหลักฐานที่หายไป ช่วงนำอัครจริยยังนัก อุปสรรคในการค้นคว้าก็เริ่มสำเร็จขึ้น ทีละน้อย จนแล้วเสร็จเมื่อเดือน กรกฎาคม 2533 รูปหลวงวารีโยธารักษ์ (อ่วม) เป็นชิ้นสุดท้าย ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร เรื่องการเสด็จประพาสต้นนี้ หากเป็นรายการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ก็ใส่เพลงบรรเลง อ้อยอิ่ง หรือหวาน และเร่งเร้า ตามแต่เนื้อหาท้องถิ่นจะหนักเบาแล้วแต่เครื่อง จะได้วรรกรรมใช้น้อย ผู้เขียนตามหาภาพหลวงวารีโยธารักษ์ (อ่วม) นามนานเกือบ 10 ปี กาเท่าไรก็ไม่พบ ญาติของท่านบอกว่า จะส่งมาให้ เราก็รอและรอต่อไป ไปดูบางแห่ง คำผิดเป็นแต่เพียงกลางๆ ไม่ชัดเจนเพราะภาพรุ่นนั้นเป็นฟิล์มกระจก เหมือนของตาช้าง อำแดงพลับ แห่งบางหลวง อ้ายเอียง ใครพบชัดเจนที่ใด บอกมาที่มีรางวัล เป็นหนังสือติดต่อกันแล้วกัน ต้นเดือนกรกฎาคม ได้รื้อข่าวดีและต้นเต็นท์ที่สุภาพหลวงวารีฯ อยู่ชั้นบนอาคารเรียนของ โรงเรียนวัดชีโพนอำเภอดักไ้ ที่สำนักเรียนแห่งนี้ สมัยสงครามโลก โรงเรียนราชินีอพยพมาเรียนกันที่นี่ นิยายรักเรื่องดวงตาสวรรค์ ทางทีวีสีช่อง 7 ซึ่งติดต่อกัน 7 ชั่วโมง คงจำนางแพนสาวผักไ้ได้นะผู้เขียนเดินทางไปวัดชีโพนทั้งทางรถยนต์และเรือ เห็นภาพแล้วปลื้มใจอย่างยิ่ง ลักษณะน่าเกรงขาม ภาพขนาด 24 นิ้ว มีกรอบกระดาดแข็งอีกทีสภาพกระจกแตกรูปด้านล่างฉีกขาด มีริ้วรอยกระจกครูดมาก่อน ภาพนี้คงเคยซ่อมมาก่อนแล้ว เพราะมีเหล็กแผ่นบางๆ ตรึงกรอบด้านหลังไว้ กรอบไม้คงทำในต่างประเทศ ชักร่องมีศิลปะปูนอัดเป็นดอกไม้ ลวดลายแบบฝรั่งเศส ความจริงอยากจะรักษาแบบเดิมไว้ทำไม่ได้ เพราะหมดสภาพจริงๆ ขาดจิตรกรมือดีของห้างสรรพสินค้าย่านบางกะปิ บอกเสียตายจริงยินดีรับซ่อมภาพหลวงวารีฯ คิดครึ่งราคา อาบน้ำวิทยาศาสตร์ อดรูปใหญ่ให้วัดสามก้อ และที่ว่าการอำเภอดักไ้ ภาพเมต้องคืนโรงเรียนวัดชีโพนไป ต้องตั้งโชว์ก่อนงานและหลังงานดังกล่าวนี้อีก 1 เดือน เพื่อเป็นขวัญของแพพลับปลา และ และจะแพร่สื่อมวลชนอีกด้วย หลังจากได้หลักฐานสำคัญแล้วก็รีบกุญแจอาวาสปลูกใหม่ ปรับระดับให้เป็นสองชั้น ดูงาม เหมาะสมที่เป็นแพพลับปลา ซึ่งสมเด็จพระพุฒเจ้าหลวง ได้เคยเสด็จมาประทับแรม ณ สถานที่แห่งนี้หากท่านเคยมาที่วัดสามก้อแล้วลองแวะเยี่ยมกุญแจอาวาสขอสิ่งต่างๆ ที่เขียนได้แนะนำมาพอสังเขปอีกครั้ง ส่วนท่านที่ยังไม่เคยมาก็ดูรูปและอ่านเรื่องไปพลางก่อน มีโอกาสว่างเรื่องไร ก็มาเถอะครับ รับรองมาแล้ว จะมาอีกทีเดียวควรมาทศนา เพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่ตนเอง ด้วยความเป็นจริงแล้ว พลับปลาที่มีอยู่ในเขตอำเภอสานานันมีหลายพลับปลาด้วยกัน สมควรทราบดังนี้ คือ พลับปลาที่คุ้มไ้พลั ด้วยทางราชการและประชาชนร่วมกันสร้างแพพลับปลา เพื่อจัดถวายแด่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เนื่องในการเสด็จ

พระราชดำเนินทางชลมารค เพื่อไปตรวจการสวนสนามที่จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อประทับแรม ณ บริเวณ
 คู้งไฉ่เพล เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2466 อยู่ห่างจาก วัดกลางคลองวัฒนาราม ไปทางบ้านเจ้าเจ็ด
 ราว 40-50 เส้น เป็นคู้งหักข้อศอก ก่อนหน้านั้น รัชกาลที่ 6 ก็ได้ประทับแรมบริเวณวัดบ้านแพนมาก่อน
 แล้ว นายห้วน อีระเพียร ทหารเกณฑ์ขณะนั้นได้เล่าให้ฟังพร้อมชูข้อมือ เพราะสักเลขไว้ปี พ.ศ.จึงไม่
 ลืมเลือนปัจจุบันอายุ 90 ปีเศษแล้ว แผลพลับพลาตอนนั้นเป็นของ นายแถม นางโหมต สุภาจรรยา เป็นแพ
 ขนาดใหญ่เช่นกัน และมีลวดลายสวยงาม บุตรชายสองคน คือ นายฟู และนายฟอง ได้ยกแพขึ้นเป็นบ้าน
 อยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลเจ้าเจ็ด แผลดังกล่าวได้หายไปเมื่อ พ.ศ.2529 นี้เอง เสียหายที่ไม่ได้ซ่อมอย่างละเอียด
 อีกครั้ง ชาวเจ้าเจ็ด ชาวบ่อห้วยยังไม่ลืมเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ต่อมาทางราชการได้แบ่งแยกตำบล
 จากตำบลรางจระเข้ เป็นตำบลใหม่คือ ตำบลเจ้าเสด็จ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2522 มี นายทองหยอด
 เกิดลาภี เป็นกำนันคนแรก ถ้าอยากชมลวดลายของแพไปแวะดูแพ นายวิชัย คงเกียรติ เจ้าเจ็ดพลับพลา
 ใจสมาน เนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ
 พระราชโอรส พระราชธิดา ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทางชลมารค เพื่อมาทรงทอดกฐินต้น
 ณ วัดเจ้าเจ็ดใน และวัดเจ้าเจ็ดนอก อำเภอสนา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2505 ประชาชนและ
 ทางราชการได้จัดสร้างพลับพลาใจสมาน เพื่อถวายเป็นที่ประทับพลับพลาดังกล่าวอยู่กึ่งกลางของทั้งสอง
 วัดพลับพลาตรีสุชี เป็นพลับพลาที่ นายสมพงษ์ ตรีสุชี และคุณอุบล ตรีสุชี ภรรยา ร่วมกันสร้างเพื่อถวาย
 ความจงรักภักดี เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
 พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระราชโอรส และพระราชธิดา ได้ทรงเปลี่ยนจากเรือพระที่นั่งลำใหญ่
 เพื่อเรือลำเล็กสู่ วัดสามกอก เพื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2506 เวลา 14.00 น.
 เคยเห็นภาพเรือขบวน และเรือพระที่นั่งจากหนังสือสามกอกอนุสรณ์ครั้งที่ 2 แล้ว ปัจจุบัน
 นายสมพงษ์ ตรีสุชี เป็นสมาชิกวุฒิสภาประจำรัฐสภา เป็นกำลังสำคัญในการทำนุบำรุง
 พระพุทธศาสนาในเขตอำเภอสนา และโดยเฉพาะวัดสามกอกแพพลับพลารัชกาลที่ 5 แผลดังกล่าวนี้ เดิมที
 บ้านผักไห่ กรุงเก่า ซึ่งเป็นบ้านของหลวงวารีโยธารักษ์(อ่วม) ภรรยาชื่อ เศรษฐีสมบุญ เป็นนายอำเภอสนา
 ใหญ่คนแรกแพนี้อยู่ด้านเหนือของ วัดชีโพน แต่อยู่ใต้ วัดอามฤตเป็นแพที่ต่อขึ้นใหม่ใช้ช่างฝีมือ
 จากบ้านหัวเวียง(ผู้ชำนาญในเรื่องแพ)และทราบกันดีว่า เศรษฐีสมบุญภรรยานั้นมีทรัพย์สินมากเพียงใด
 เนื่องจากบิดาคือ หลวงชลญาณวิจิตร(ข้า) มีตำแหน่งเป็นปลัดกรมฝ่ายขวา ในกรมฝ่ายพระราชวังบวร
 เป็นข้าราชการสำนัก และใกล้ชิดต่อเบื้องยุคลบาท จึงเตรียมการล่วงหน้าได้อย่างสมพระเกียรติยิ่ง คนเก่าๆ
 เล่าให้ฟังว่า ท่านมีโรงเลื่อยเองด้วย ฉะนั้นแผลดังกล่าวจึงสวยงาม เหตุเพราะเป็นเพื่อนต้นจะเผ้าแหนเมื่อใด
 ก็ได้ จึงได้เตรียมการอย่างดีก็นักเลงกลอนเก่าของผักไห่อีกนั่นแหละ เล่าให้ฟังถึงนิทานเรื่อง
 นกกระเจาบ นิทานขายดีของโรงพิมพ์หน้าวัดเกาะ(วัดสัมพันธวงศ์) เล่มละสลึง ตอนสรรพสิทธิ์กุมารบวช
 แม่ครัวทำอาหารเลี้ยงแขก”ชะอมชูดทอดไข่ แกงผักไห่กับสุกร เนื้อหมูทำจวนร้อน ใบส้มอ่อน หั่นโรยลง”
 คำว่า ผักไห่ นั้นต้องเป็นผัก ผักอะไรแน่ บ้างก็ว่าพืชที่ขึ้นบริเวณน้ำขังคล้ายผักปราบ ต้องกินได้แน่นอน สำ
 เสียงทางปากขี้นั้น หมายถึง มะระ ก็แล้วแต่จะเชื่อใคร เป็นเหตุผลที่น่ารับฟังทั้งนั้นชาวไทยทุกคนย่อม
 ทราบกันดีว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงโปรดปรานในการเสด็จประพาสต้นนับตั้งแต่เสด็จประพาสต้น

นับตั้งแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติมา ก็มักจะเสด็จประพาสแทบทุกปีโดยเสด็จไปตามหัวเมืองน้อยใหญ่ ภายในพระราชอาณาเขตบ้างหรือเสด็จไปถึงต่างประเทศบ้าง ในการเสด็จประพาสหัวเมืองน้อยใหญ่ ในพระราชอาณาเขตนั้น บางคราวก็เสด็จไปทรงตรวจการจัดการปกครอง การรับเสด็จเป็นทางราชการ บางคราวก็เสด็จเพื่อสำราญ พระราชอิริยาบถจะไม่โปรดให้จัดการรับเสด็จเป็นทางราชการที่เรียกว่า เสด็จประพาสต้น อยู่ในการเสด็จเพื่อสำราญพระราชอิริยาบถ แต่โปรดให้จัดการที่เสด็จไปให้ง่ายยิ่งกว่า เสด็จไปประพาส เพื่อสำราญพระราชอิริยาบถอย่างสามัญ คือไม่ให้มีท้องตราสั่งหัวเมือง ให้จัดทำที่ประทับแรม ณ ที่ใด ๆ สุดแต่พอพระราชหฤทัย ที่จะประทับที่นั่น มีต้องการให้ใครรู้จักพระองค์ การเสด็จประพาสต้น เริ่มมีครั้งแรก เมื่อรัตนโกสินทร์ศก 123 (พุทธศักราช 2447) ในการเสด็จประพาสต้น ระยะแรกนั้น ใช้เรือมาดแก่ง 4 แฉว ต่อมาซื้อเรือมาดประทุน 4 แฉว บางทีถึง 6 แฉว ได้เปลี่ยนแปลงเรือ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ บางที่ต้องใช้เรือหางแมงป่อง หรือเรือชะล่า แล้วแต่สถานที่ที่จะเสด็จประพาส ครั้งล่าสุด พ.ศ. 2451 ใช้เรือพระที่นั่งเป็นเรือยนต์ชื่อ เรือครุฑเหิรเห็จ ไปทอดกฐินที่วัดหัวเวียง วัดบางกระทิง อำเภอนาหรือทอดกฐินวัดตึกคชหิรัญศรัทธาราม และวัดชีโพนและแหวะบ้านหลวง วารียธารักษ์(อ่วม) และเศรษฐีสุมบุญ

ภาพ 90 แพพลับพลาใจสมาน

ที่มา : งานประกวดภาพถ่ายของสภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2559

ใบงานที่ 7

ประวัติแพปลับพลารัชกาลที่ 5 และปลับปลาใจสมาน

คำสั่ง ให้นักเรียนสืบค้นประวัติแพพลับพลารัชกาลที่ 5 และประวัติพลับพลาใจสมาน

[illegible]

6. งานประจำปีปิดทองหลวงพ่อบาน(งานไหว้พระ)

จากคำบอกเล่า ของนางชื่น ทรงญาติ อายุ 80 ปี

ที่อยู่บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแพน อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางชื่นเล่าว่า งานประจำปี ปิดทองไหว้พระ สืบสานมาตั้งแต่เมื่อก่อนหลวงพ่อบานยังมีชีวิตอยู่ งานวัดจะจัดงานไหว้พระพุทธโสธรนั้นเป็นประจำทุกปี คือ งานไหว้พระพุทธโสธรซึ่งเป็นพระประธานที่ประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถ งานจะจัดวันขึ้น 1-3 ค่ำเดือนอ้ายสมัยโบราณถือว่าวันไหว้พระประจำปีของวัดบางนมโคนี้เป็นวันสำคัญมากคือเป็นวันปิดทองไหว้พระชาวบ้านหมู่บ้านตำบลใกล้เคียง จะมาเที่ยวและปิดทองกันมากมาย โดยมาทางน้ำ สมัยก่อนไม่มีถนน มีแต่แม่น้ำ ลำคลอง ที่ใช้ในการเดินทางไปไหน น้ำเต็มตลิ่งเมื่อถึงงานปิดทองไหว้พระทุกปี ผู้คนสองฝั่งคลองจะเต็มไปด้วยเรือพาย เรือแจว เรือมาด เรือม้า เรือสำปั้น เป็นจำนวนมาก ระหว่างแจวเรือ พายเรือ ก็ร้องเพลงเรือกันไปด้วยอย่างสนุกสนาน ทั้งสองริมฝั่งคลองเพราะเป็นช่วงว่างการทำงาน ชาวบ้านที่อยู่ไกลจะมาก่อนวันงานต้องมาพักค้างคืนที่วัดทางวัดจะจัดโรงทาน และเตรียมที่พักคือศาลาวัดไว้เพื่อให้ญาติโยมที่อยู่ไกลๆได้กิน และพักอาศัย ชาวบ้านที่เดินทางมาไกลๆ คือชาวบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีจะมอลำน้ำคลองเจ้าเจ็ด พวก จ.อ่างทองจะมอลำน้ำทางผักไห่ จะพายเรือมาตามลำน้ำ และร้องเพลงเรือกันมาอย่างสนุกสนาน ต่อมาหลวงพ่อบานได้มรณภาพ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2481 ชาวบ้านได้จำลองรูปปั้นหลวงพ่อบานเหมือนองค์จริงหลวงพ่อแช่มซึ่งเป็นอาจารย์หลวงพ่อบาน หลวงปู่คล้ายเจ้าอาวาสองค์แรกวัดบางนมโค ซึ่ง 3 องค์นี้ได้จำลองไว้ในมณฑปหน้าพระอุโบสถ เมื่อถึงวันขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย งานไหว้พระ ชาวบ้านก็จะมาสักการบูชาหลวงพ่อบาน ชาวบ้านจะจัดงานสืบเนื่องมาเป็นประจำปีทุกปี ประกอบกับบาร์มีหลวงพ่อบานที่ท่านได้มีเมตตารักษาคณไ้แบบโบราณและมีวัดมุงคเป็นพระเครื่องรูปแบบ 6 พิมพ์,ยันต์เกราะเพชร,ลูกอม,ตะกรุด ผู้คนที่นำไปสักการบูชาเลื่อมใสศรัทธาทำให้บาร์มีท่านเรื่องลือแพร่หลายไปกว้างไกล ผู้คนที่มาในงานปิดทองหลวงพ่อบานมีจำนวนหลายพันคน จะเดินทางไปทางไหนก็มีแต่ผู้คนเบียดเสียดกันมากมาย และเป็นที่น่าชื่นชมมาก ที่ปัจจุบันนี้คนรุ่นใหม่ อายุประมาณ 8-30ปี เข้ามาปิดทองสักการะหลวงพ่อบานกันเป็นจำนวนมาก

ภาพ 91 งานประจำปีปิดทองหลวงพ่อบาน
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

ภาพ 92 ประชาชนมาเที่ยวงานประจำปีและปิดทองหลวงพ่อบาน
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

ภาพ 93 ประชาชนปิดทองหลวงพ่อบาน
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

ภาพ 94 บรรยากาศภายในวิหารหลวงพ่อบาน
ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

ภาพ 95 ป้ายงานวัดบางนมโค

ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

ภาพ 96 ประชาชนมาเที่ยวงานวัดบางนมโค

ที่มา : แก้วใจ แซ่ก้อ ถ่ายภาพ เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560

แบบทดสอบหลังเรียน เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจพัฒนาการด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นอำเภอเสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.บอกสภาพสังคมของอำเภอเสนาได้
- 2.บอกวัฒนธรรม และประเพณีสำคัญของท้องถิ่นอำเภอเสนาได้

คำสั่ง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมของชาวเสนา เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม
 - ก. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
 - ข. ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม
 - ค. ประชาชนอพยพจากที่ต่าง ๆ มาทำงานในอำเภอเสนา
 - ง. มีแรงงานต่างด้าวอพยพมาทำงานในอำเภอเสนามาก
2. จากคำบอกเล่าของนายผดุง สุวานิช วัดสามก่อดเดิมมีชื่อเรียกว่าอย่างไร
 - ก. วัดฉ้อกามา
 - ข. ไร่ยมโค
 - ค. วัดหัวเหวียง
 - ง. วัดโคกจุฬา
3. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้วัดสามก่อดจึงต้องมีการสร้างวัดถึงสามครั้ง
 - ก. มีการตัดถนนผ่านวัดสามก่อด
 - ข. วัดทรุดโทรมและคับแคบจึงจำเป็นต้องมีการย้ายวัดสามก่อด
 - ค. กระแสน้ำเปลี่ยนทางเดินทำให้การสัญจรไปมาลำบาก
 - ง. เกิดอุทกภัยบ่อยครั้งทำให้วัดสามก่อดเสียหาย
4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้เชิญ พระปรมาภิไธย ย่อ ภ.ป.ร. ประดิษฐานอยู่บริเวณใดของวัด
 - ก. พระอุโบสถ
 - ข. หอไตร
 - ค. มณฑป
 - ง. ศาลาการเปรียญ
5. วัดบางนมโคสันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยใด
 - ก. สมัยกรุงธนบุรี
 - ข. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น
 - ค. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง
 - ง. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

6. รุ่งนภาต้องการเที่ยวงานเทศกาลประจำปีไหว้พระวัดบางนมโคควรไปช่วงเวลาใด
 - ก. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือนอ้าย
 - ข. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือนยี่
 - ค. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 3
 - ง. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 4
7. ข้อใดคือชื่อเดิมของวัดบ้านแพน
 - ก. วัดมะกอก
 - ข. วัดบางยี่สุน
 - ค. วัดจันทรคูหาवास
 - ง. วัดสวนหลวงลพสวรค์
8. หลวงพ่อเพชรพระพุทธรูปศิลาแลงพระประธานในอุโบสถ วัดบ้านแพนเป็นศิลปะใด
 - ก. ศิลปะทราวดี
 - ข. ศิลปะอู่ทอง
 - ค. ศิลปะศรีวิชัย
 - ง. ศิลปะลพบุรี
9. พระพุทธรูปในวิหารวัดเจ้าเจ็ดใน มีพระนามว่าอย่างไร
 - ก. พระพุทธชินราช
 - ข. พระพุทธมหาภิเนษกรมณ์
 - ค. พระพุทธเรือ้นแก้ว
 - ง. พระพุทธเกสร
10. พลอยจะชวนเพื่อนมาร่วมงานประเพณีแห่พระพุทธเกสรวัดเจ้าเจ็ดใน พลอยควรชวนเพื่อนมาช่วง
เวลาใด
 - ก. วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12
 - ข. วันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 12
 - ค. วันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12
 - ง. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

11. ข้อใดต่อไปนี้เป็น ผู้สร้างพระพุทธรูปเจ้าเจ็ดใน
 - ก. หลวงพ่อปาน
 - ข. หลวงปู่มั่น
 - ค. หลวงพ่อยิ้ม
 - ง. หลวงพ่อบุญ
12. ตำนานวัดกระโถงทองเล่ากันว่าพ่อค้าเรือสำเภามาสราง โดยใช้เสากระโดงเรือตั้งเป็นสัญลักษณ์เพื่ออะไร
 - ก. ไว้เป็นสัญลักษณ์ของวัด
 - ข. ไว้เป็นจุดเตือนใจในสังขารของชีวิต
 - ค. ไว้อนุสรณ์สืบทอดให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก
 - ง. ไว้เป็นที่กราบสักการะของผู้ที่เดินทางผ่านไปมา
13. ประเพณีแห่พระพุทธรูปกระโถงทองในอดีตจัดขึ้นในช่วงเวลาใด
 - ก. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 12
 - ข. ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 12
 - ค. ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
 - ง. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12 กับ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
14. ปัจจุบันประเพณีแห่พระพุทธรูปกระโถงทองจัดขึ้นในช่วงเวลาใด
 - ก. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 2
 - ข. ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 4
 - ง. ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 5
15. ตำบลใดในอำเภอเสนาที่มีชื่อเสียงเรื่องการทำเมรุลอย
 - ก. ตำบลบ้านโพธิ์
 - ข. ตำบลหัวเวียง
 - ค. ตำบลบ้านกระทุ่ม
 - ง. ตำบลลาดงา

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. 2559. สถิติของระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง.

เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/o2hib>. 24 เมษายน 2559.

ทองใบ ยิ่งยง. 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าประวัติการทำนาของชาวนาสัมัยก่อน

ของเกษตรกร ตำบลลาดงา อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา 30 เมษายน 2558.

ผดุง สุวานิช. 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าเรื่องวัดสามกอก. 30 เมษายน 2558.

พระครูสุวัจจริยาภรณ์. 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าเรื่องวัดบางนมโค. 30 เมษายน 2558.

พระครูเสนาคนานุกรักษ์. 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าเรื่องประเพณีแห่เรือพระ”พระพุทธรูป
เกสร” ณ วัดเจ้าเจ็ดในอำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 30 เมษายน 2558.

มานิตย์ คาคานนท์. 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าเรื่องประเพณีแห่พระ “พระพุทธรูป
เกษร” ณ วัดกระโตงทอง อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 30 เมษายน 2558.

วัดกระโตงทอง. 2559. วัดกระโตงทอง. เข้าถึงได้จาก: <https://wikivisually.com/lang-th/wiki/วัดกระโตงทอง>

วัดบางนมโค. 2527. หนังสืออนุสรณ์ 109 ปี หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค. พระนครศรีอยุธยา. หุ่ยส์การพิมพ์.

วัดสามกอก. 2528. หนังสือสามกอกอนุสรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนครศรีอยุธยา. หุ่ยส์การพิมพ์.

วิฑูร ไตรนาค. 2559. สัมภาษณ์โดยแก้วใจ แซ่กอ. คำบอกเล่าเรื่องวัดบ้านแพน. 25 เมษายน 2559

ไสว สนธิ 2558. สัมภาษณ์โดยอรรถัย ผลสวัสดิ์. คำบอกเล่าเรื่อง.ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียง

อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 30 เมษายน 2558.

ห้องสมุดประชาชนเฉลิมพระเกียรติ อำเภอสนา. 2559. หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค.

เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/2w5rq> 24 เมษายน 2559.

ภาคผนวก

ใบงานที่ 1

เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น

คำสั่ง

ให้นักเรียนสืบค้นประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ มาอย่างน้อย
คนละ 1 วัด

.....อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของวัดในท้องถิ่น

คำสั่ง

ให้นักเรียนจับคู่ข้อความให้ถูกต้อง

ง 1. ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 5	ก. วัดสามกอ
ข 2. เดิมชื่อวัดจันทรคูหาवास	ข. วัดบ้านแพน
ก 3. ภ.ป.ร.ประดิษฐานบนหน้าบันพระอุโบสถ	ค. วัดบางนมโค
จ 4. หลวงพ่อยิ้ม	ง. วัดกระโคงทอง
จ 5. ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 12	จ. วัดเจ้าเจ็ดใน
ง 6. เสากระโคงเรือ	
ก 7. วัดพัฒนาตัวอย่างตีเด่น พ. ศ. 2533	
ก 8. เดิมชื่อวัดฉ้อกามา	
จ 9. พลัปลลาใจสมาน	
ค 10. ภาพเมืองนรก 8 ชุม	
ง 11. พระพุทธเกสร (องค์น้อง)	
ค 12. ขึ้น 1 ค่ำ เดือน อ้าย	
ก 13. พระพุทธชินราชจำลอง องค์ที่3 ของประเทศไทย	
ข 14. หลวงพ่อเพชรเป็นพระพุทธรูปศิลาแลง	
ข 15. พระพุทธเกสร (องค์พี่)	
ค 16. เดิมชื่อวัดนมโค	
ค 17. โรงเรียนพระปริยัติธรรม	
ก 18. หลวงพ่อโต	
ค 19. รูปจำลองเจ้าอธิการคล้าย	
ข 20. หลวงพ่อพูล	

ใบงานที่ 3

เรื่อง โรงเรียนในอำเภอเสนา

คำสั่ง

ให้นักเรียนสืบค้นประวัติโรงเรียนที่นักเรียนเคยศึกษาอยู่อย่างน้อยคนละ 1 โรงเรียน และเขียนความรู้สึก หรือความประทับใจในโรงเรียนนั้น

อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 4

เรื่อง ประวัติการทำนาของชาวนาสมัยก่อนของเกษตรกร

คำสั่ง ให้นักเรียนอธิบายวิธีการทำนาในสมัยก่อนมาพอสังเขป

.....อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน.....

แนวคำตอบ อาชีพทำนามาของคนสมัยก่อนใช้แรงงานควายในการทำนา เนื่องจากควายมีประโยชน์ และมีบุญคุณกับชาวนามาก สมัยก่อนไม่มีเครื่องจักรกล ทุกบ้านจะเลี้ยงควายเป็นหลัก ใช้ควายไถนา และได้เลี้ยงควายครอบครัว คือ ตัวที่มาจากหลายๆ อายุ 9-10 ปี ก็จะแบ่งขาย ลูกควายอายุ 2-3 ปี ก็ไว้ใช้งาน ได้ พ่อแม่ควายออกมาก็ฝึกใหม่ ซึ่งเป็นการหารายได้เสริมของครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง สมัยก่อนชาวนาออกไปทำนาตั้งแต่ ตี 4ตี 5 สว่างก็เริ่มไถนา จะกลับเข้าบ้านก็มืดค่ำแล้ว ในสมัยนั้น การเกี่ยวข้าวใช้ลงแขกเกี่ยวข้าว ช่วยกันเกี่ยวโดยไม่มีการจ้างใดๆ ทั้งสิ้น เกี่ยวแล้วก็ตากให้แห้ง แห้งแล้วก็มัดเป็นฟ่อน และหาบมารวมกันไว้ที่กลางนา แล้วนำซึ่งมาปิดไว้ไม่ให้ตากแดดตากฝน เมื่อเกี่ยวเสร็จสิ้นแล้วได้ใช้ควายที่เลี้ยงไว้ ใช้ล้อเลื่อนจากข้าวเข้าบ้าน เลื่อนที่เทียมควายนั่นลากข้าวได้ครั้งละ 10 ฟ่อน ต่อ 1 ตัว ใครมีควายมากก็จะลากข้าวได้มาก ใครมีควายน้อยก็จะลากน้อย แล้วนำมากองรวมไว้ใกล้ๆ บ้าน เรียกว่า กองพะ เมื่อข้าวไว้ในลานเรียบร้อยละ ก็จะมีการรับขวัญข้าวรับขวัญแม่โพสพ บางบ้านก็นิมนต์พระมาทำบุญลานตามประเพณีโบราณ เมื่อเสร็จ จากการทำบุญลานข้าวเรียบร้อยแล้ว ก็เตรียมทำยุ่งฉางเก็บข้าวตามใต้ถุนบ้าน ที่เก็บไว้ได้นาน เนื่องจากได้เกี่ยวตากลายไว้ตามทุ่งนาแล้ว เมื่อนวดและฝัดขี้ลีบ แล้วก็เก็บไว้ในยุ่งฉาง ส่วนที่จะใช้ เงินแบ่งขายเอาแต่พอใช้ ส่วนที่เหลือเก็บไว้ดวงขายให้ผู้มาซื้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่อง ประเพณีแห่เรือพระ “ พระพุทธเกสร ” ณ วัดเจ้าเจ็ดใน และวัดกระโถงทอง

อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 6

เรื่อง ประวัติของเมรุลอยที่ตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำสั่ง ให้นักเรียน ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และใส่เครื่องหมาย X ในหน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ✓..... 1. ตำบลที่มีผู้ประกอบอาชีพเมรุลอยมากที่สุด คือตำบลหัวเวียง
-X..... 2. ศิลปะการแหงหยวกกล้วยใช้ในงานมงคลเท่านั้น
-✓..... 3. เมรุลอยเริ่มสร้างครั้งแรกในตำบลหัวเวียงประมาณปีพุทธศักราช 2480
- X..... 4. เมรุลอยแรกของตำบลหัวเวียงใช้ในงานปลงศพโยมพ่อของหลวงพ่ोज่าเจ้าอาวาสวัดประดู่โลกเชษฐ์
-X..... 5. ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้างเมรุลอยในตำบลหัวเวียง คือ พระสุพรรณ วิมลศีล รองเจ้าอาวาสวัดบันไดช้าง
-✓..... 6. นายชม สุพรรณมี เป็นเจ้าของเมรุลอยรายแรกของตำบลหัวเวียง
- ✓..... 7. ในการประกอบอาชีพเมรุลอยในตำบลหัวเวียงในระยะแรกเป็นเพียงอาชีพเสริม ส่วนอาชีพหลักคือการทำนา
-X..... 8. เมรุลอยที่สร้างในระยะแรกของตำบลหัวเวียง คือ เมรุลอย 5 ยอด
-✓..... 9. เมรุลอย ตำบลหัวเวียงได้แนวคิดในการสร้างเมรุลอย 5 ยอด จากงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่บุญอดีตเจ้าอาวาสวัดบางกระทิง พุทธศักราช 2515
-X..... 10. เมรุลอยยิ่งยอดมากราคาก็จะถูกลง

ใบงานที่ 7

ประวัติแพพลับพลารัชกาลที่ 5 และพลับพลาใจสมาน

คำสั่ง ให้นักเรียนสืบค้นประวัติแพพลับพลารัชกาลที่ 5 และประวัติพลับพลาใจสมาน

.....อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน.....

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง
2. ง
3. ข
4. ข
5. ค
6. ก
7. ข
8. ค
9. ง
10. ก
11. ค
12. ก
13. ข
14. ง
15. ข

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข
2. ก
3. ค
4. ก
5. ง
6. ก
7. ค
8. ข
9. ง
10. ก
11. ง
12. ข
13. ข
14. ง
15. ข

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
เล่มที่ 4 เรื่อง สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

ชื่อ-สกุล
ชั้น ม...../.....เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ